

GAZDASÁGI LAPOK

5. szám.

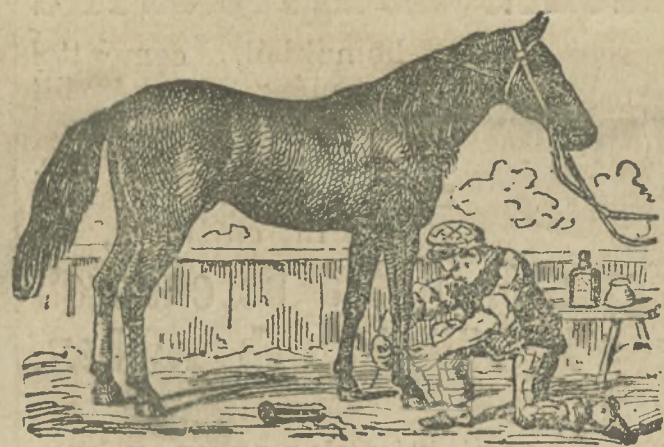
Megjelenik minden vasárnap

1909. Január 31.

Elsőrendű mennyezet- (stuccatur) és tetőnád eladó

vasuti és vizi szállításra. Ugyanott a nád építkezési czélokra szakszerűen feldolgozható. Bővebb felvilágosítást ad az **uradalmi tisztartóság, Écska, Torontálmegye.**

Vasuti állomás Nagybecskerek.

1900. évi párisi világkiállításon Grand Prix.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid
cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.
Ára egy üvegnek 2 kor. 80 fill.

Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállóknak, ugy a polgári mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és izombénaság ellen. A lovat trainingben igen nagy munkabírásra képesíti.

KWIZDA SZABADALMA.

Pneumatic. bokavédő szalaglégnárnával. Bokavédő szalagok gumiból.

Szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állittatik elő és pedig bal és jobb lábra.

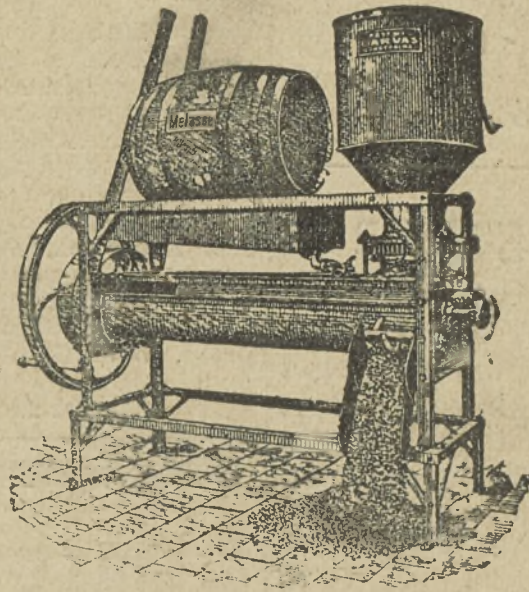
A bokára, a—b-ig mérve, melynek kerülete
20—22 cm. megfelel az 1. sz. 24—27 cm. megfelel a 3. sz.
22—24 cm. „ 2. sz. 27—30 cm. „ 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben dronként: Fekete, barna v. fehér szín
1. sz. K 5.50 2. sz. K 5.90 1. sz. K 5.90 2. sz. K 6.40
3. sz. K 6.40 4. sz. K 7.30 3. sz. K 6.80 4. sz. K 7.70.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Főraktár: **KWIZDA JÁNOS FERENCZ** cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, **kerületi gyógyszerész, Korneuburg, bei Wien.**

Ne vegyünk MELASSE-keverékeket!

Az egyedül megbízható erőtakarmány az, melyet a gazda maga állít elő! Ajánljuk a szabadalmazott, automatikusan adagoló, tetszőleges mennyiségben pontosan keverő „**Agrikultura**“ melasse-erőtakarmány készítő gépeinket kézi vagy hajtóerőre berendezve 3—4 waggou áru előállításánál a gép ára már megtérül. Melasse, szárított répaszelet, korpatélék, mindenféle műtrágyák, „Agrikultura“ org. trágya, enyvtelen csontliszt stb. árusítása.

„Agrikultura“ mezőgazdákát ellátó részv.-társ.
Iroda és mintatelep: **Budapest, V., Zoltán-utca 12.**
Sürgőnyczim: Oxigen. Telefon: 99—43.

Tavaszi trágyázáshoz a Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, minlegelőcsőbb foszforsavas munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és trágyája. — Kivánatra szak-tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól Minden zsák ólomzárral és és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,970.340.— kor.
Tartalékok 764.780.15

Összesen: 2,735.104.16 kor

1901. évi fölösleg 90.349.— kor. 1904. évi fölösleg 72.438.23 kor
1902. . . . . 59.782.26 1905. . . . . 61.730.60
1903. . . . . 109.331.73 1906. . . . . 39.243.65

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjanyukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-resták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecska-vágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

WEISER J. C.

gazdasági gépgyár és vasöntőde Nagy-Kanizsán.
Malomépítész. *** Teljes szivattyuművek.

AJÁNLJA:

Szabad. rendszerű „Egyetlen“ magyar lenvető-gépét 27—43 sorral. Szab. „Zala-Drill“ sorvető-gépét. Különleges kukoriczavetőgépeket. Mindennemű gazdasági gépet elsőrangú kivitelben. Szecska-, répavágó- és ekekéseket minta szerint. — Öntvényeket nagyban.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéseért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

**ZSÁK
PONYVA
KÖTÉL**
POLLAK SÁMUEL
SZEGED

Alkalmazást keresők.

Gőzeke-gépezés

ajánlkozik nagy uradalmakba. Fiatal, nős, ügyes, megbízható ember több évi gyakorlattal. Tudakozódók forduljanak e lapok kiadóhivatalához 1143. sz. alatt.

Gazdasági segédtsízi

állást keres gyakorlattal bíró, okleveles, nőtlen, keresztény fiatal ember. N. N. Keszthely, poste restante.

Dunántúlra

1500 holdig terjedő birtokon áprilusra állást keres, nős, 33 éves gazdatiszt — Czim a kiadóban 555/909. szám alatt.

Földmives

s tejgazdasági szakiskolát kitüntetéssel végzett egyén szerény feltételek mellett állást keres. Megkeresések Cz. J. földmivessiskolai igazgatóhoz, Palicsfürdő intézendők.

Ideiglenes

állást keres 1-1½ évre parcellázás alatt álló birtokon, vagy helyettesítőül, gazdatiszt. Czim: Horváth Béla, Boglár, Somogy m.

Konvencziós segédtsízi

állást keres, avagy kisebb gazdaságban ispáni állást, gazdasági tanintézetet végzett, 16 évi gyakorlattal bíró, nőtlen gazdasz, protestáns vallású, szerény igényekkel, hol szorgalma, becsületessége által jövőjét megállapíthatná. Jártas a dohánytermelésben, szeszgyártásban, cukorrépatermelésben, hizlalásban, mézskóhomok téglagyártásban, tehenészetben és az egyszerű számvitelben; beszél magyarul és tótul. Bővebb információt nyújt: Szilassy Zoltán ur országgyűlési képviselő, Bpest, Kőztelek, Kriek Aladár ur nyug. korona urad. felügyelő Léva, Gróf Sándor ur gazdasági intéző Nógrád-Ecség. Állását mielőbb óhajtja elfoglalni. Czim a kiadóhivatalban 1216. szám alatt.

Gazdatiszt

azonnal vagy áprilusra állást keres. Január 21., 22., 23. és 24-én Budapesten tartózkodik. Naponta található: Zenepalota, Liszt Ferenc-tér, a kapusnál.

Betöltendő állások.

Gazdasági

összes betöltendő állások közülve vannak a 8 év óta tennálló és minden harmadnap megjelenő Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. József-körút 38.

Bérgazdaságomban

betöltendő egy **ispáni** állás. Földmives-iskolát jó sikerrel végzett, katona-kötelezettségének eleget tett 25-35 év körüli keresztény, erélyes, néhány évi gyakorlattal bíró, jó írásu, nőtlen egyének pályázhatnak. Pályázatok ezen lapok kiadóhivatalába küldendők 550/909. szám alatt.

Egy vinczellér

és borászati iskolát végzett fiatal ember alkalmazást nyerhet, aki a gazdaság összes ágaiban jártassággal bír. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal gróf Bethlen István uradalmi intézőségéhez küldendők, Vajdakamarás, u. p. Mócs, Kolozs megye. Belépés február 15.

Kerestetik

egy gazdasági tanintézetet végzett, kellő tapasztalattal bíró, erélyes és szorgalmas intéző, aki egy 2500 holdas gazdaságot önállóan vezetni tud. Pályázók felhívtnak, miszerint bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, felszerelt folyamodványait e hó végéig küldjék el Meller Henrik, Csurgó, Somogy megye czim alatt. Csak hosszabb gyakorlattal és jó bizonyítványokkal bíró, önálló erélyes egyének pályázzanak, kellő referenciákkal. Ugyanitt üresedésben van egy irtóki állás, melyre szinte e hó végéig beadandók a kellően felszerelt folyamodványok. Ez állásra csak okleveles és elegendő gyakorlattal bíró fiatal emberek pályázhatnak. — Mindkét állás azonnal is betölthető.

Erdész,

okleveles, több évi gyakorlattal bíró, nős egyén kerestetik, aki némileg ért a szántóföldi gazdálkodás ellenőrzéséhez is. Fizetés 2400 korona, lakás és 8 méterol hasábfá. Az állás folyó évi április 1-én töltendő be Román nyelv tudása megkívánatik. Segédtsízi. II. oszt., egy pár évi gyakorlattal bíró, nőtlen, okleveles gazdatiszt kerestetik. Fizetése 600 K, lakás, ágynemű nélkül és 720 K ételmezési járulék. Az állás rögtön betöltendő. Német és román nyelvet szóban bírók előnyben részesülnek. Mindkét állásra a pályázati kérvények, vissza nem küldendő bizonyítványmásolatokkal, ömeltősága báró Nopcsa Elekné urnához ezimeze, az ujaradi uradalom központi irodájának Ujaradra küldendők.

Keltetőtojások

tavaszi szállítására előjegyezhetők

Reitter Oszkár
főkapitánynál
Nagybecskereken.

Angliából hozatott fajtisza telivér elsőrendű

Fehér Orpington
Fehér Wyandotte (amerikai kiütő téli tojó)

Sárga Orpington
Óriás pekingi kacsa

tojások darabja 70 fillér. Törés és rázásmentes, teljesen biztos csomagolás faldákban ingyen.

Kitüntetések: Arad, Budapest I., Budapest II., Belgrád, Lovrin, Lugos, Nagybecskerek, Pozsony, Pécs, Szófia, Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta. **Hazai és külföldi legnagyobb és legelső kitüntetések.**
Allami nagy aranyérem.

**FIEDLER
JÁNOS**

**LENFONÓGYÁRA
KOMÁROM.**

Vesz nyers lenkórót szál nyeléshez, valamint kaszált és géppel csépeelt lenszalmáttszés szerinti mennyiségben is a legeredeti (pernai) orosz lenmagot.

A kis-szántói

uradalomban 45 drb. tiszta simenthali kis bornyas friss fejős és hasas tehén eladó. Czim:

Kis-Szántói uradalom
u. p. **Bors, Biharmegye.**

Eladó

90 hektoliter tavaszbuza, hektoliterje 26.— korona, vevő zsákjaiban, a maroscsapói állomáson feladva. **Maroscsapó, Mozza Attila.**

FIGYELEM!

50,000 pár czipő
4 pár czipő 7 koronáért.
Megbízást kaptam, hogy több na gyobb gyár fizetésképtelensége miatt egy nagyobb mennyiségű czipőt az előállítási áron alul tovább adjam. Ez oknál fogva eladhatok mindenkinek 2 pár férfi és 2 pár női fűzőcipőt, barna vagy fekete bőrből, erősen szegelt börtalppal, a legfinomabb és modern kivitelben. Nagyság szám szerint. Mind a 4 pár csak 7 koronáért. A szétküldés utánvételre eszközöltetik. **Em. Maierdorf Export, Podgorze No. 139.**
Csere meg van engedve. Esetleg pénz vissza.

400 h. földbirtok, közel Budapesthez, eladó, vagy annak **kezelésére, vagy tulajdonostársul 30.000 K-val** bíró 40 év körüli nőtlen keresztény szakember felvettetik. Megkereső levelek „Biztos jövedelem” czim alatt Budapest, főposta poste restante kéretnek.

ÁGYBAVIZELÉS.

Azonnali szabadulásért **jótállás.** Felvilágosítás díjtalan. Kor és nem megadandó. Fényes köszönőlevelek. — Orvosilag ajánlva. **„SANITAS” INTÉZET**
VELBURG P. 115. Bayern.

**Pannonia
szálloda**

BUDAPEST,

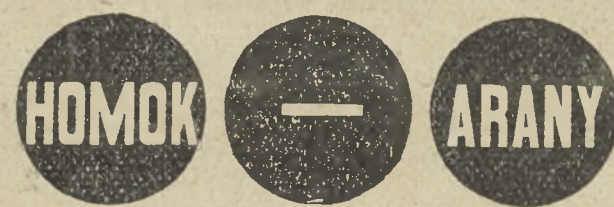
VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

500 holdas

kitűnő homokbirtok Pestmegyében, 370 hold rozsvetéssel, szőlővel, felszereléssel, 100.000 forint. Hat különálló tanyával, szétledarabolható. — Könnyű feltételek. — **Gauzer Ödön, Kalocsa.**

a 10-és 12-es székfoglalás jelenleg legkényelmesebben berendezett szállodák, legkényelmesebb étkezési tervet.

A LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB ÉPÍTŐANYAG

a homokból, cementtel vagy mészzsel készült falazótégla, tetőcserép, fal és padlólapok, csövek stb. **Dr. Gaspary** rendszere szerint előállítva,

Dr. Gaspary kézi vagy erőhajtásra berendezett gépein vagy formáin a legkülönbözőbb árakban.

A 84. számú ismertetési broszúra ingyen.

Levelezés és nyomtatványok magyar nyelven.

Leipzigier Cementindustrie Dr. Gaspary & Co.
Markranstädt, Leipzig mellett (Németország).

Tavasz buza vetőmag.

Teljes csiraképességű, jó minőségű tavasz buza vetőmag eladó, vevő zsákjában ab Szomotor vagy Sárospatak, méter mázsánként 30 korona. 1 waggon vételénél 5% engedmény.

Megkeresésre bővebb felvilágosítás és mintákkal szolgál:

Gróf Mailáth József ur

tisztartói hivatala

Pta-Karád, u. p. Sárospatak.

100 pár díszlőszerszám.

Mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítésűek, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lőtakarók, régi és új esőköpenyek, halinacszmák, zöld munkaszubbonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyermek-nyergek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskazetták, másoló prések, gyepőlőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

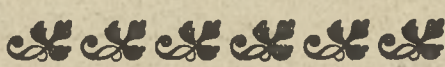
MEGJELENT

a **KODOLÁNYI-féle 1909. évi**

Gazdasági Zsebnaptár

49-ik évfolyama a szokott csinos kiállításban, de az eddigivel sokkal bővebb és változatosabb tartalommal.

Ára helyben 2.80 kor. Ajánlott postai szétküldéssel 3.25 K. Utánvétellel küldve 3.45 K.

Megrendelhető a **GAZDASÁGI LAPOK** kiadóhivatalában, Budapest, Múzeum-körút 7.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre . . . . . 16 kor.
Fél évre . . . . . 8 .
Negyed évre. . . . . 4 .

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos áron fogadtatnak el.

SZEMLE.

(Egy kis meteorologia. — A szerb marha- és sertéshusbehozatal árnyomó hatása. — Buza-, kukoricza- és árpaárak a tengeri kikötőkben. — A chicagói buzacorner. — A londoni gypjuaukció.)

A meteorologusok szidják a publikumot, hogy nem tanulmányozzák a meteorologiai térképeket, hanem az időjósításban régi babonák után indulnak. Isotherm, Isobar, depressió, magas légnyomás kifejezésekkel dobálóznak a mi meteorolog tudósaink, — de hogy 24 órára előre tudnának időváltozást következtetni abból a nagy apparatusból, mely rendelkezésükre áll, arról szó sincs. Ne csodálják tehát, ha a közönség többet ad ma is a tyukszemére, vagy a reumatikus vállára vagy lábára, aztán azokra a tünetekre, a melyeket a falu népe évezredek óta tett megfigyelései alapján ma is ad, mert adhat. A mostani kemény idő megváltozásáról persze a meteorologusok nem tudnak mondani semmit és mi, a falu babonásai, azt mondjuk, hogy ha eddig nem változott, hát ne is változzék, hanem várja be február 2-ikát, a gyertyaszentelőt, a mikor a medve is tudja már megmondani, ha kijön vaczkából, hogy közeledik-e a nyílás, vagy továbbtartó lesz-e a tél? Egy bizonyos. Az, hogy téli csapadékunk nagyon kevés Ennyivel nem mehetünk neki a termelésnek. Még több, sokkal több hó vagy eső kellene. A mult esztendő nedvességgel nagyon adós maradt nekünk. A garamvölgyi cukorgyár évek óta tartó esőmérései szerint, — a csapadék rendes mennyisége évente a Garamvölgyön átlag 620—640 milliméter. A mult évben 240 milliméterrel kevesebb esett. Meg is látszott mindenben. Hova lett ez a csapadék Elvesztett végkép? Vagy csak adós maradt a barsiaknak vele a természet? Ez a kérdés. Egy másik barsi előkelő gazda a vezetése alatt levő uradalomban megvizsgáltatta az őszi vetéseket. Azt találták, hogy egyes gazdaságokban a buza erős gyökeret vert, noha sása ki nem jött a föld színe fölé. Másik gazdaságban pedig úgy van a szem, a hogyan elvetették. Már most mi lesz ezen utóbbiból? Ha csak nagyon korai nem lesz a tavasz, hát az lehet belőle, a mi abból az őszi buzából lesz, a mit tavasszal vetnek el. Épen Barsban fordult az elő, hogy többen őszi buzát kaptak tavaszi buza helyett. Elvetették tavasszal és mi lett belőle? Üres kalász. Ne adj' Isten, hogy így legyen! De hát ez nem tőlünk függ.

A bécsi vásáron a mult héten csak 3000 drb marha volt a fölhajtás, de azért az előző héten nagyobb esett árak nem javultak. Hogy mi ennek az oka, azt megmondja Hohenblum lovag, az osztrák gazdák központi érdekképviseletének vezetője, a Wiener Landw. Zeitungban közzé-

Előfizetési felhívás!

A Gazdasági Lapok 61-dik évfolyamára és annak mellékletére az Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok-ra.

Ez utóbbi önállóan is megjelenik és mint önálló lap a IX-ik évfolyamba lép.

Daczára annak, hogy a lapkiállítási költségek tetemesen emelkedtek, mi miatt más szaklapok az előfizetési árat tetemesen felemelték, mi maradunk ezután is a régi árak mellett, — de azzal a megjegyzéssel, hogy **semmiféle kedvezményt ezentul adni képesek nem vagyunk.**

Előfizetési árak:

A „Gazdasági Lapokra”-ra mellékletével, az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok”-kal együtt:

Egész évre 16 korona. Fél évre 8 korona. Negyedévre 4 korona.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok”-ra külön

Egész évre 10 korona. Fél évre 5 korona.

**A Gazdasági Lapok és az Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok kiadóhivatala
Budapest, IV., Múzeum-körút 7.**

Megjegyzés. A »Gazdasági Lapok«-ra vagy annak mellékletére »Az Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok«-ra és a Kodolányi-féle zsebnaptárra ugyanazon postautalvány használható fel, de kérjük azt aláhuzás és a nem kívántnak törlésével megjelölni. Az előfizetési megújítására kérjük lehetőleg a régi czimszalagot fölragasztani a szelvényre. Így az elkönyvelés gyorsabb és hibátlanabb.

tett cikkében, a melyben ezeket adja elő: A szeptembertől decemberig tartó 4 hónapban a belgrádi vágóhidon 3221 drb ökröt és 20286 drb sertést vágtak le. Ezen levágásból eredő huskivitel közös vámterületünkre 740.447 kg. marhahus és 2,390.876 kg. sertéshus. Ebből Bécsbe hoztak 494.586 kg., Ausztria egyéb helyeire 10510 kg., Magyarországra 235.351 kg. marhahust és Bécsbe hoztak 963.869 kg., Ausztria egyéb helyeire 541.467 kg. s Magyarországra 885.511 kg. sertéshust. Ausztriába Bécsen kívül leginkább Prága és Triesztbe vitték a marhahust, a sertéshust az összes nagyobb városokban. Ezen egész idő alatt — az összes marhahus, a mit a közös vámterületről Bécsbe hoztak, 6,037.346 kg., sertéshus 3,070.237 kg. Ezen belföldi hozatal tehát a szerb marhahus behozatal által 8%-al, a sertéshus behozatal 31%-al emelve lett. Lehet-e ennek árnyomó hatását tagadni? Hohenblum lovag reá mutat arra, hogy ha már ilyen a hatása a szerb behozatalnak, még minő lesz akkor, ha Romániának is hasonló kedvezményt adnak. A ksigazda-osztályt, a mely főleg a

marhaneveléssel foglalkozik, ez a verseny nemcsak sujtja, de existenciájában támadja meg. Ezt az osztályt pedig nem szabad elpusztulni hagyni, mondja Hohenblum, mert az ókor nagyobb államainak történelme oktat arra, hogy az expansió és gyarmati politika, mely a gazdasági termelést feláldozta, tette tönkre az anyaállamot. Hozzá teszi még, hogy a gazdák vásárló képességének tönkretévése folytán, az ipar és kereskedelem sokkal többet szenved, mint nyert a marhaárak erőszakos leszállítása révén, mert a fogyasztásban a marhaárak esésével aránytalanul csekély mértékben olcsóbbodik a hus. Hohenblum lovag ezen érveléseihez nincs mit hozzátennünk.

A malmok újabb üzemredukcióra készülődnek. Tökéletesen igazuk van. Ha nincs elég buza, hát mit örüljenek? A most megjelent hivatalos buzaterméskimutatás a mult évi buzatermést 40 millió mm.-ra emeli. Papiron tehát lenne buza elegendő, — de ha örölni való nincs, arról ki tehet. Hogy a termelők kezén van még itt-ott buza, azt elhiszük. De sok nincs. A vidé-

Megjelent a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

(BUDAPEST, V. KERÜLET, ALKOTMÁNY-UTCZA 31. SZÁM)

TÉLI GAZDASÁGI ANYAG

baromfi tenyésztési és háztartási cikkek

Kívánatra bérmentve küldjük.

ÁRJEGYZÉKE.

Kívánatra bérmentve küldjük.

ken kétségbeesetten nyargalnak a gabonakereskedők buza után, és ha valahol csak 20—30 mázsát is szímatolnak, már valósággal üldözik érte a gazdákat. Biztosan nem lehet megmondani, de a peu près áll az, hogy május hóban már alig leszünk képesek a buzaszükségletet hazai áruból kielégíteni. Pedig régi, de igaz törvény az, hogy midőn valamely czikk drága, akkor a fogyasztás összehuzza magát Magyarországon azért nem fognak éhen vészni az emberek. Igaz ugyan, hogy az enni való krumpli drága, mert 7—8 koronát adnak érte a vidéken pro mm., de van kukorica és a meddig kukoricája van a köznépek, addig baj nincs. A kukorica aránylag nem is drága. Az a 2 K 80 fillér vám, a mi védené, az idén alig védi. Ezt igazolják a brailai (román kikötői) kukorica-árak. Brailában az angolok erélyesen vásárolják a kukoricát, nemcsak azonnali rakodásra, hanem márciusi terminusra is. Nagy-Britannia Brailában fizet Galfox-kukoricáért 7 frt 20 krt; de a készlet csekély és a román tulajdonosok 7 frt 40 krt követelnek, Cinquantint a románoktól ab Braila 8 frtért veszik. Mivel nagyobbak ennél a magyarországi árak? Azt mondhatjuk, hogy semmivel. Tehát a vámkülföld és a mi belföldi áraink a kukoricánál azonosak. Ez így marad-e? Alig hisszük. A buzánál a dolog másként áll. Brailában az olaszok összeszednek minden kapható buzát és 10 frt 70—10 frt 80 krt fizetnek Brailában métermázsá-jáért. A feketetengeri kikötőkből valamivel olcsóbban a francziák viszik a buzát Marseillebe. Ellenben Hamburgban 80 kgos La Plata buza a hajóban *el nem vámolva* 9 frt 75 kr. A kukorica ára Hamburgban *el nem vámolva* a hajóban 8 frt 60 kr, cinquantin április—májusra 9 frt 30 kr. Mindezeket hazai termelőink tájékoztatása végett szükségesnek tartjuk fölemlíteni. De hogy teljes legyen képünk, nem mulaszthatjuk el megjegyezni azt, hogy a legszebb magyar sörárpa Hamburgban elvámolatlanul 11 frt 80—12 frt.

Már említettük, hogy Chicagóban buza-cornert csináltak. A corner az, midőn tőkeerős spekulánsok összeállanak és minden papirbuzát, a mit a piacra dobnak, megveszik. A cornereket májusi terminusra szokták csinálni. A corner vezetője Platen. A corner, úgy látszik, sikerrel dolgozik, mert a contremine nincs vele szemben szervezve. A Platen vezérlete alatt levő corner

nem dolgozik oly merész rohamokkal, mint annak idején Leiter. Platenék hüvös higgadsággal dolgoznak. A készárut szép csendesesen a külföldre tolják, hogy a belföldi emelkedésre a talajt kedvezőbbé tegyék és hogy lehetetlenné tegyék a terminuskor az áru szállítását, a mi őket megfojthatná. Eddig a corner bámulatos ügyességgel operált és lehet, hogy nem kerül oly szomorú sorsra, mint Leiter és más elődei.

Birkatényesztőinket fogja érdekelni, hogy a január 19-ikén megnyílt londoni gyapjuaukezió a kereslet élénk volt és merinők 5%-al, crossbred gyapju 5—7½ és Amerika által használható gyapju 10%-al emelkedett a legutolsó aukezió áraihoz képest.

Ujabb és helyes nézet a rétek és legelők fogasolásáról.

A rétek és legelők kellő terméseket csak akkor fog szolgáltatni, ha kellően ápoljuk és trágyázzuk. Az ápolási munkálatok közt az összes régebbi rétek és legelőmivelési munkákban, de sajnos az újak közül is nem egyben a fogasolást vagy boronálást oly miveletnek látjuk feltüntetve, mely nélkül gyepet jókarban tartani nem lehet, melyet bármilyen rétnak vagy legelőnek hűségesen meg kell adni.

De a mikor az ember csakugyan neki akar látni a fogasolásnak vagy boronálásnak, már első sorban is zavarba ejti őt, hogy milyen eszközzel is végezze azt és hogy mikor? Mert az egyik szerző barátja a gyepék őszi fogasolásának, a másik inkább tavasszal akar fogasoltatni, míg a harmadik csak akkor hajlandó a rétet jól kezelni elismerni, ha azt ősszel és tavasszal is alaposan megfogasolják.

Es ha nem a könyvekben, hanem a gyakorlatban nézünk szét, ott is azt látjuk, hogy a gazdák ama része, mely gyepjére némi gondot fordít, az eszközöknek legkülönbözőbbjeit (tövisborona, rétborona, fogas, henger stb.) járátja végig réteiben, anélkül, hogy meggyőződött volna azok alkalmazásának előnyös voltáról. Különösen a gyepék fogasolását veszi körül valami csodás hit és e miveletben igen sok gazda a leghathatósabb eszközök között látja a gyep termőképességének fokozására.

Hogy mily nehéz a fogasolás terén eligazodni, azt magam is tapasztaltam, mikor a magyaróvári

orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomástól kirendelve; kezdtem a rétekekkel, első sorban azok öntözésével foglalkozni. A réteken kezdtem én is Laake-féle rétboronával, mindenféle fogásokkal, sőt skarifikátorral is dolgozni, de megfelelő eredmény nélkül, a rétek megmunkálásának jó hatása szemmel láthatóan sohasem bontakozott ki az egyébként rendben tartott réteken. Lassankint azután megingott bennem az a hit, hogy a rétek fogasolása minden körülmények közt csak előnyös lenne, különösen akkor, mikor 1905-ben tett tanulmányutamban a külföldön sok rétet bejárva, azok közt nagyon sok oly rétet láttam, melyet nem fogasoltak sohasem és mégis voltak közöttük kitünő rétek; másrészt csak kevés oly rétre akadtam, hol rendszeresen fogasoltak és azok közt nem egy nagyon rossz volt. Meggyőződtem arról, hogy oly vidékeken is, hol virágozik a rétek kulturája, a speciális rétmivelő eszközöket a gazdák nem ismerik, nem is alkalmazzák, szóval azok használata nem ment át a gyakorlatba még a nálunk jóval fejlettebbnek tartott nyugaton sem.

Az irodalmat böngészve, szintén arra jöttem rá, hogy mások is csak úgy jártak a rétek fogasolásával, hogy azzal eredményt nem értek el. Sőt ráakadtam oly rétfogasolási kísérletekre, hol a fogasolás határozottan károsan hatott és csökkentette a szénatermést; de másrészt találtam oly adatokat is, a melyek a rétfogasolás jó hatását kétségtelenül kimutatják.

Mivel e kérdéssel nálunk behatóan még senki sem foglalkozott, szükségesnek tartom, hogy az irodalomban feljegyzett e kísérletekre itt röviden kitérjek.

A rétek fogasolásával az első kísérletet, melyről az irodalom megemlékezik, *Anderegg*¹⁾ végezte és pedig kedvező eredménnyel, egyforma parcellákról ugyanis a következő szénatermést nyerte:

	trágyázatlan	trágyázott
nem fogasolva	377 kg.	833 kg.
fogasolva	770 „	1563 „

*J. Hansen*²⁾ poppelsdorfi tanár kísérletei már kevésbbé jó eredményre vezettek. 1801/2-ben ugyanis Zsoätzenben végzett kísérleteinél a következő eredményt érte el:

¹⁾ I. Anderegg, der rationelle Wiesenbau in Gerbigsgenden, Stuttgart 1879.

²⁾ L. III. landw. Ztg. 1903, 96. sz.

TÁRCZA.

CALENDARIUM OECONOMICUM PERPETUUM,

Az az

Majorságról írt Laistrom, mellyből minden Major-Gazda horúl-hóra egész esztendő által mit munkálodtasson a Majorság-körül, megtudhattya. Töb-
beknek hasznára újonnan Ki-nyomtatott Harmadszor.

FEBRUARIUS,

Böjt-elő hó.

Ebben a hónapban, 28. nap vagy, mikor Bissextilis nincsen.

29. A Borjúkat, ebben a hónapban meg-kell metszeni, utolsó fertályán a hódnak.

A bort le-vonni, utolsó fertályán a hónap, tiszta időben.

Fát vágni, utolsó fertályon.

Füz fát le-vagdálni, utolsó fertályon, és ültetni.

Halas tókat, halakkal meg-rakni utolsó fertályon.

Veres hagymát, sárga répát vetni, avagy ültetni, veres hagymát utolsó fertályon.

30. Fákat irtani, a' fattyú ágakat le-vagdálni, a' mohot le-vakarni a' fákról. Gyümölcs magokat ültetni, és vetni. Oltani-való ágakat törni, sőt bé-is oltani, az idején gyümölcsöző fákat: de jól meg-kell oltalmazni a' hidegtől.

31. Az fiatal fákat, által kell ültetni, utolsó fertályon; tartós gyümölcsök lézsen, és nem férges.

A' palánta, vagy racza magot, üszögös Sz. Péter vagy Sz. Mátyás estéin vessék.

Ganéjt hordani a' szőlőben.

32. A' fiatal fáknak külső héját hozattában, három vagy négy helyen hasítsák-meg, Sz. Fáb-ján és Sebestyén nap után.

Csépelni kell ebben a hónapban, mert az után, egerék nevednek az asztagokban.

33. A' földeket ganéjzani kell ebben a hónapban, és a' kerteket. Magokat-is tehet az ember, a'

fazékban föld közzé Sz. Mátyás nap tájban, hogy könnyebben ki-kellyenek az után, de ne tarcsák sokáig.

Ha Februariusban, az az, Böjt-elő hóban meleg vagy, meg-tarcsák a' barmok eledelét; mert Husvét tájban sokáig tart a' hideg.

34. A' melly malacok, ebben a' hóban lézsenek, megtartassanak: mert állandok lézsenek.

Ha kövérek, és meg-töltek a' madarak, mellyeket fognak ebben, és következő hónapba, havat és hideget jelent.

35. Olasz káposzta magot, farsáng farka előtt-való napon kell vetni, abban az földben, a' kit tél-előtt meg-szántottak, és gereblyéltek, ha szinte hó, vagy hideg vagy is: az után, tölcés vagy híncs tyúk ganéjt reá, és hadd úgy.

36. A' Paváknak ebben a' hóban, minden ötödik napon, száraztott babot kell adni melegen, mellyet a' kemenczébe száraztottak: hogy hamarabb fogannyanak, és tojjanak. De reggel kell nekik adni éhomra.

37. A' minémü idő lézsen üszögös Sz. Péter nap előtt-való étszakán, olyan lézsen az után

Cséplőgéptulajdonosok pénzt, időt és munkát
takarítanak meg és **szébb, jobb cséplési**
eredményt érnek el a

Stern-féle szabad. dobkosárbetéttel.

Szakértő bizottság előtt

egy 550^l keresztlől álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dob-
kosárral el lett csépelve, szab. betétsínes géppel utáncsépeltettünk és
az eredmény 680 kgrm. tiszta buzaszem volt.

Számtalan elismerő levél. — Kérdezőkódásra ingyen és
bérmentve nyújtunk felvilágosítást.

Bárdos és Brachfeld
Budapest, VI., Gyár-utca 5.

A trágyázás neve:	1901.		1902.			
	nem fogasolva	fogasolva	nem fogasolva	fogasolva	nem fogasolva	fogasolva
	anyaszéna + sarjuterms m é t e r m á z s a					
trágyázatlan	52.50	53.75	28.50	31.75	45.41	40.25
kainit	66.75	56.50	41.75	35.75	44.00	36.50
Thomassalak	71.75	66.00	46.00	41.75	58.25	63.60
Thomassalak + kainit	77.00	74.00	56.00	44.25	65.83	50.75
trágyalé	—	—	—	—	53.75	48.75
trágyalé + Thomassalak	—	—	—	—	61.00	59.13

J. Hansen egyébként Poppelsdorffben is végzett hasonló kísérleteket; a fogasolás itt még határozottabban csökkentette a szénatermést, mert volt a ha-kénti szénatermés:

	fogasolás nélküli	fogasolva
Trágyázatlan	68.00 q	52.10 q
Kainit	65.00 „	50.75 „
Thomassalak	70.00 „	58.50 „

Thomassalak, kainit 72.80 q 56.40 q
 Thomassalak, kainit, guaus 98.45 „ 73.15 „
 Zwätzenben egyébként a földműves iskola³⁾ rétfogasolással már régebben végzett kísérletezéseket; a fogasolás a nem mohás és trágyázott rétből kihalított egy ár nagyságu parcellákon károsan hatott, mert 1892-ben volt a széna és sarjuterms:

A trágyázás neve:	nem fogasolva				fogasolva				
	a parcella száma	széna	sarju	össztermés	a parcella száma	széna	sarju	össztermés	
		k i l o g r a m m				k i l o g r a m m			
trágyázatlan	1.	20.25	7.25	27.50	8.	24.00	9.50	33.50	
kainit	2.	30.75	11.00	41.75	9.	26.00	9.75	35.75	
Thomassalak	3.	36.50	12.00	48.50	10.	33.00	9.50	42.50	
Thomassalak + kainit	4.	43.00	13.50	56.50	11.	35.50	10.00	45.50	
trágyázatlan	5.	23.50	6.00	29.50	12.	22.60	7.50	30.00	
Thomassalak	6.	33.00	10.50	43.50	13.	28.50	12.50	41.00	
Thomassalak — kainit	7.	42.00	13.50	55.50	14.	31.50	12.50	44.00	
összesen:	1892-ben	—	229.00	73.75	302.75	—	201.00	71.25	272.25
	1891-ben	—	—	—	456.00	—	—	—	422.00

E kísérletek alapján J. Hansen határozottan azt állítja, hogy vályogtalaju és nem mohás réteken a fogasolás gyakran nemcsak nem használ, hanem határozottan káros.

³⁾ Journal für Landwirtschaft, 1892, 309.

Dr. Salfeld-Lingen⁴⁾ elhanyagolt állapréteken a fogasolással nem ért el semmi kedvező eredményt; míg a trágya és felületés maga a réteket bámulatos módon feljavította, addig a meg-

⁴⁾ Ill. landw. Ztg 1903, 99. szám.

trágyázott és felületett réteken az 1900. február havában nehéz Laake-boronával 3-4-szer száraz időben a fagy kiengedése után megjárattott 20 méter széles sávok sem ez évben, sem később nem váltak ki. Oly tözeges és homoktalaju réteken, melyeken a gyepterminőségű volt és nem mohás, Salfeld egyébként a rétboronát sohasem alkalmazta, mert azt feleslegesnek tartja.

Taurke⁵⁾ azért sem tartja a rétek fogasolását jónak, mert az az arankát terjesztheti.

Bachman⁶⁾ is közölt oly kísérleteket, melyekből azt olvasta ki, hogy a nem mohás rétek őszi fogasolása csökkentette a különbözően trágyázott parcellák termését. De mivel erre a kísérletre csakhamar ráolvasták,⁷⁾ hogy rosszul volt beállítva, nevezetesen a parcellák nem voltak egyenletesek, azért e kísérlettel kár volna behatóbban foglalkozni.

A. Wolff⁸⁾ viszont arról győződött meg, hogy a fogasolás felette kedvezően hat, nemcsak mohás réteken a moha irtása által, hanem jobb gyepterminőségű réteken is. Pontosan ugyancsak egyszer állapította meg a már több év óta szemmel látható előnyös hatást és annak eredménye volt: fogasolás nélkül két

kaszálásra . . . . . 3850 kg. széna ha-ként.
 fogasolással . . . . . 6450 kg. széna ha-ként.

Csak hogy ehhez a kísérlethez szó fér annyiban, hogy a nem fogasolt része a rétek nagyon el volt hanyagolva, míg a fogasolt része évekként azelőtt trágyát kapott és ez az eredményt kétségtelenül befolyásolta. Ezt a kísérletet Wolff 1903-ban végezte, de között ő egy másik 2 évvel előbb végzett kísérletet is, a melynél a kísérleti parcellák teljesen egyformák voltak és a melynél a fogasolás trágyázással kapcsolatban igen jó eredményre vezetett. A ha-ként 6 q Thomassalakkal és ugyanannyi kainittal megtrágyázott réten a nem fogasolt rész ha-ként két kaszálásra 6100, a fogasolt rész pedig 7950 kg. szénát adott.

Ezt a csekély külföldi kísérleti anyagot kibővíthetem egy hazai kísérlet eredményével. Fent említettem, hogy az egyébként jól kezelt hazai öntözött rétek egynehányján a rétfogasolás semmi szemmel észlelhető jó hatást nem mutatott. Így a békéscsabai szikes öntözött réten ismételt fogasoltattak kísérletképpen egyes részletek, de hatás nem mutatkozott és

⁵⁾ Ill. landw. Ztg. 1903, 104. szám.

⁶⁾ Deutsche landw. Presse 1904, 8. sz.

⁷⁾ dr. Strecker. Die Kultur der Wiesen, Berlin 1906.

⁸⁾ Deutsche landw. Presse 1904, 13. szám.

negyven napig; és ha Sz. Péter estéin-való étszakán meg-nem fagy, az után ne fély a' fagytól. Hasonlóképen történik Sz. Mátyás napján, és estéin. A' csukák Sz. Mátyás nap tájban juvnak.

38. A' palánta magot, Sz. Mátyás estéin vessék, és ha a kertben, a' fagy miat nem vethetni, a' házban vigyék a' földet, és ott vessék-el, még a' föld meg-nem olvad.

39. Ebben a hónapban, vad fákat, és fiatal fákat ültethetni, hól tölte előtt; avagy két vagy három nap az Ujság-előtt, avagy annyi nappal utánna, ha a' föld meg-nem fagyott: avagy nem felettebb lág. Söt öreg fákat-is, valamennyire által plántálhatni, mikor fagyos a' föld, ha azon fagyos földel gyökerestül ki-ássák, és más veremben, a' hová akarják, ültethetik.

40. Az melly fákat Böjt-elő hóban óltanak, azok gyümlölése, és magok is a' fák nem lesznek férgesek.

Ebben a' hóban, a' meleg helyeken, meg-met-szik a szőlött.

Ennek a' hónap végén, mikor meg-szűnnek az

Eszaki szelek, tiszta, és fényes nappal, hól fogytára le-vonhatni a' borokat, avagy egyik hordóból a' másikban tölthetni.

41. Tyúk, és galamb ganéjt hordani a' kertben, és kevesenként imide amoda hinteni, hogy fü nöhessen, kiváltképen a' kopály földön, a' hól kevés fü terem

Az kertben ásni, ganéjozni, virágokat és füvet plántálni.

42. Méheket venni, méh kasokat meg tisztítani, a' heréket meg-ölni: de gyengén kell őket hordozni.

43. Böjtben szántani, az nyári vetésre.

Ha ebben az hónapban, a' minémü fonalat fonytak, hamuban meg-szapullyák, és ki-tészik, hogy meg fadgyon, fejérből lesznek, és lágynak a' szövése.

Ebben az hónapban, meg-kell szünni, a' veté-
 sektül, a' juhok legeltetésétül.

Sernek-való szaladot készíteni.

44. Ha ki azt akarja, hogy esztendő által tar-
 cson a' liszt, Januariusban és Februariusban

öröltessen, mikor még hideg vagy: de előbb megrostáltassa a' gabonát, hogy ki-mennyen a' pora; mert a' por, és melegség dohosítja-meg a' lisztet.

Az galamboknak, és tyúkoknak fészkeit, meg-kell tisztítani, és ujjítani, hogy kedvesebben költsenek.

45. Sövényeket kertek körül házok körül meg-fonni, és ujjítani, a' hól szükséges.

46. Ebben a' hónapban tyúkokat, lúdakat, galambokat, ha arra-valók lesznek, mentül hamarab meg-ültessék.

Tavaszi árpát vethetni nyolcz nappal farsáng farka-előtt, vagy az után. Mákot is. A' hernyó fészkeket le-szedni, minek-előtte meg-éledgyenek. Az szolgálók fonnyanak, tollat foszanak, szecskát metélgyenek.

47. Ledneket ebben a' hónapban mind el-kell vetni, mivel Mártiusban nem jó vetni; mert igen árt a' baromnak, ha a' füvet megészi.

BENZINMOTOROK, GŐZLOKOMOBILOK, UTIMOZDONYOK, GŐZ- CSÉPLŐGÉPEK, ARATÓGÉPEK, LOSONCI VETŐGÉPEK, RESICAI ACÉLEKÉK, KALMÁR-FÉLE ROSTÁK, TELJES MALOMBEREN- DEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

V., VÁCZI-KÖRUT 32.

17. ábra. Nem hántott és nem csávázott répamag kelése.

igy a kísérleti részek termése nem is állapított meg külön, de viszont a fogasoltatás sem karoltatott fel. Pedig sziken nagyon gyakran kívánatosnak mutatkozhatnék a fogasolás: egyrészt a rendkívül összetömődő sziknek szellőztetése végett, másrészt mohasítás céljából. Mert a leggondozottabb és öntözött szikgyep is kora tavasszal, sőt enyhe télben is nagyon szeret kimohásodni, de hogy számszerűen is kimutassuk mindezek ellenére a békéscsabai réten a fogasolás felesleges voltát, a meglehetősen egyszerű 23. sz. tábla felét 1908. márczius 31-én alaposan megfogasoltattuk. A kat. holdankénti szénatermés volt azután 1906. évben:

	I.	II.	III.	összesen
	kaszálásra			
	mm.	á	20 á	á
fogasolva	11.75	7.—	5.12	23.87
nem fogasolva	15.29	8.74	6.79	30.82
a fogas. hátrányára:	3.54	1.74	1.67	6.95

szóval a tábla nem fogasolt részén kb. két mm-átszával termett több, mint a fogasolton, noha ez a tábla 1908. évre Thomassalakat és chilisalétromot is kapott és némelyek azt állítják, hogy a trágya csak fogasolással juthat érvényre.

Hogy a természetesökkenést nem az idézte elő, hogy a fogasolt rész természetű fogva gyengébb volt a nem fogasoltnál, kitűnik az 1906. és 1905. évi szénatermésből, mikor e tábla két-két felének termése külön adatott el és külön állapított meg. Volt ugyanis a kat. holdankénti szénatermés a táblának

		1906. évben		III.	1905. évben		összesen
		I.	II.		I.	II.	
		kaszálásra			m é t e r m á z s a		
fogasolt felén	(2.06 kat. hold)	29.41	30.05	9.26	19.26	28.39	57.84
nem fogasolt felén	(" " ")	27.30			6.83	22.40	

vagyis az 1908. évben nem fogasolt fele a táblának eredettől fogva mindig gyengébb volt a fogasolt részénél és így az 1908. évi terméshanyatlás csakis a fogasolásnak tudandó be.

És hogy mégis okszerű megmivelésével mennyire lehet egy elhanyagolt rétet feljavítani, arra nézve egy magyar gazdát hozhatok fel példának. Szabó Géza a rétskarifikátorral (késes borona)

elhanyagolt, de nem vizenyős réten elért kedvező eredményt a Köztelek 1906. évf. 4-ik számában közölte. A kezelése atatt álló gazdaságban 47 kat. holdnyi rossz fűvet termő, mohás és nedves rétet teljesen elhanyagolt állapotban; a réten háromélű sáson kívül semmi sem termett, de abból is oly kevés, hogy csak itt-ott meredezett égnek egy-egy szál. Szabó megvizsgálván a rétet, rájött, hogy a rétet nem annyira az altalajviz magas volta, azaz a tulságos nedvesség miatt rossz, hanem azért, mert sohasem kezelték és ennek következtében hat hüvelyk vastag moharéteg fedte. Szabó a rétet ősszel a skarifikátorral felhasogatta úgy, a hogy azt a moharéteg megengedte és a rákövetkező tavaszon magyar holdankint 3 q fahamuval meghintette. Az eredmény az volt, hogy már május második felében a rétet meglehetősen be volt fűvesedve jó fűvel, bár a háromélű sás is kissé megszaporodott; június utolsó hetében történt kaszáláskor a rétet magyar holdankint termett egy négyökrös-szekérrel (= 7 q) lónak való szénát. Ősszel újból meghasogatta a rétet keresztben a skarifikátorral, a mely akkor jobb munkát végzett már, mivel a moha fele már kipusztult volt. Ugyanakkor a rétet már holdankint újból 4.5 q fahamut kapott. Tavasszal azután vörös here rostaaljat hintett a rétre és azt befogasolta és ime június közepén a rétet m. holdankint már 18 q igen jó szénát adott.

Láttuk tehát, hogy a réteken a fogasolás néha nagyon kedvezően, néha pedig károsan hat. Hogy legelőn sem okvetlenül szükséges mindig

a fogasolás, illetve hogy léteznek oly kitűnő legelők, hol a fogasolás teljesen ismeretlen, arra nézve csak azt hozom fel, hogy a híres *alpesi legelőkön* a fogasolás jóformán teljesen ismeretlen fogalom, ⁹⁾ bár másrészt e legelők javarészt gondos ápolásban és trágyázásban részesülnek. Nem ismerik a fogasolást a Belgium északkeleti

⁹⁾ I. Stebler, Alp. Weidewirtschaft, Berlin 1903.

részén fekvő *herwi* fensikon fekvő 7387 ha-nyi gyepterületen sem, sem a német láp (*Marsch*) legelőkön, ¹⁰⁾ pedig ezeket éppen nem lehetne rosszaknak mondani. Az előbbi helyen ugyanis 1 ha. legelőn 1½ drb számos marha él meg télen-nyáron — részben legelészve, részben a felváltva kaszálónak hagyott legelőrészlet szénáján — míg a német marschokon ½ ha-on egy számos marha kihizik. E legelőket bámulatos gonddal ápolják a gazt irtogatják bőségesen, sőt sok helyen tulságosan is trágyázzák, de a fogasolást a legelőn nem gyakorolják.

Mindezekből tehát kétségtelenül kitűnik az, hogy az állítás, hogy fogasolás vagy boronálás nélkül jó rétet és legelőt nem lehet, és hogy a rétetek és legelőnek jó karban és java termésben való tartására a fogasolás, illetve boronálás feltétlenül szükséges, nem állja meg a gyakorlatban a helyét; a legújabb teória sem hisz már benne, mert meggyőződött arról, hogy sok esetben a fogasolás vagy boronálás réten, illetve legelőn nemcsak felesleges, hanem határozottan káros.

De ezzel ez állítással be nem érhetjük; hogy a gyakorlati gazdának haszna is legyen belőle, meg kell állapítani még azt, hogy melyek tehát azok a viszonyok, melyek közt a fogasolás jó és helyén való és melyek azok a körülmények, melyek a fogasolást fölöslegessé, sőt károsá teszik. Mert hogy lehetnek oly viszonyok, melyek a fogasolás jó hatását lerontják, azon a fentiek után kételkedni nem lehet. De ezekről majd egy következő közleményben lesz szó.

Gyárfás József.

A hámozott répamag.

(A kísérletiügyi közleményekből.)

Irta: Linhart György.

Ismeretes, hogy a répa, főleg pedig a cukorrépa igen sok veszélynek van kitéve fiatal korában, leginkább pedig a csirázástól az egyeselésig terjedő időszakban. E veszélyek közt első helyen áll a répa ugynevezett gyökérfekély betegsége, a mely főleg a többé-kevésbé kedvezőtlen tenyészviszonyok közt levő répaültetvényben okozhat számottevő károkat.

A legújabb időkig tett tapasztalatok alapján úgy a gyakorlati gazdák, mint tudomány művelői részéről többféle magyarázatot adják a gyökérfekély keletkezésnek, a melyek többé-kevésbé állják meg helyüket. A mi idevagy több évi megfigyeléseink és vizsgálódásaink egy laboratóriumban, mint künn a szabadban, kicsinyben és nagyban, arra a meggyőződésre hoztak bennünket, hogy az esetek túlnyomó számában különböző fonálgombák és baktériumok, első sorban pedig a *Phoma Betae* Frank és a *Bacillus mycoides* Flügge okai a répa gyökérfekélyének.

Ezek a mikroorganizmusok nemcsak a talajban fordulnak elő, hanem a répagomolyon vagy gomolyban is jelen lehetnek s az ily módon fertőzött gomolyból kelő csira természetesen első sorban van kitéve a megbetegedés, vagy esetleg az elpusztulás veszélyének, főleg akkor, ha a tenyészviszonyok a fiatal növény fejlődésére kedvezőtlenek. A magyaróvári növényélet- és kórtani állomáson végzett számos görcsövi vizsgálatunk azt mutatta, hogy a répagomolyon a külső, elpárosodott rétege van leginkább fertőzve mikroorganizmusokkal, míg a belső, keményebb részek aránylag ritkábban, s még ritkább volt az az eset, hogy a tulajdonképeni mag, az embryo lett volna fertőzve. Ez a tapasztalat hozott engem arra a gondolatra, hogy a répagomolyt hámozni, vagyis arról a külső, elpárosodott részeket eltávolítani

¹⁰⁾ I. Dunkelberg, Die Grasweide, Berlin 1905.

Arankamentes
vagy legalább
arankamentesíthető
Kisarankás

LÖHERG-
és
LUCERNA-
magot

vásárol
a legmagasabb árakon
HALDEK
magnagykereskedése, József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítója
Budapest, V., Bálvány-utca 6. szám.

kellene, a mi által megszabadulna a gomoly a külső részeken vagy részeken levő mikroorganizmusoktól is. A répagomolyok hámozásánál arra kell ügyelni, hogy a magház fedőjét le ne szakítsuk. A hámozás által a répamag 20—25%-ot veszít súlyban. A jól meghámozott répagomolyokat 10—20 órán át csávázzuk 1—2%-os rézgaliczoldatban, aztán vízzel jól megmossuk és megszáritjuk. E mivelet által a lehámozott, elpárasodott rétegnek a hámozott maghoz tapadó poros részei is fertőtlenítenve lesznek s részben el is távolíthatnak, főleg a csávázást követő mosás alkalmával.

Hogy e hámozó és csávázó eljárásnak, ha azt jól végzik, gyakorlati haszna is van, azt az ide-mellékelt fényképfelvételek is bizonyítják, a melyek egy idevágó termesztési kísérletről lettek felvéve. A fényképezés közvetlenül a répanövények egyesülése előtt történt.

Eme termesztési kísérlethez olyan répamagot használtunk, a mely az előzőleg végzett csiráz-tatási kísérlet alkalmával aránylag sok beteg csirát nevelt.

Az I. ábrán a sem nem hámozott, sem nem csávázott magból kelt répa látható.

A II. ábra a hámozott, a III. ábra a hámozott és csávázott magból kelt répát mutatja be.

Az első pillantásra meg lehet győződni a hámozás, illetve a hámozás és csávázás kedvező hatásáról.

Meg kell jegyeznem azt is, hogy jól hámozott és jól csávázott répamag 2—3 vagy több nappal, sőt esetleg 7—8 nappal is korábban kel ki, főleg a szárazabb talajokban, mint a nem kezelt mag, s a mellett, ha egyébként gondoskodtunk akadálytalan fejlődésükről, gyorsabban is növekednek s ennek következtében kevesebbet szenvednek a káros gombáktól, baktériumoktól és földi bolháktól.

Daczára a hámozott, illetve hámozatlan és csávázott répamag eme kedvező magatartásának, mind ez ideig azért nem ajánlottam a fertőzött répamag hámozását, illetve hámozását és csává-

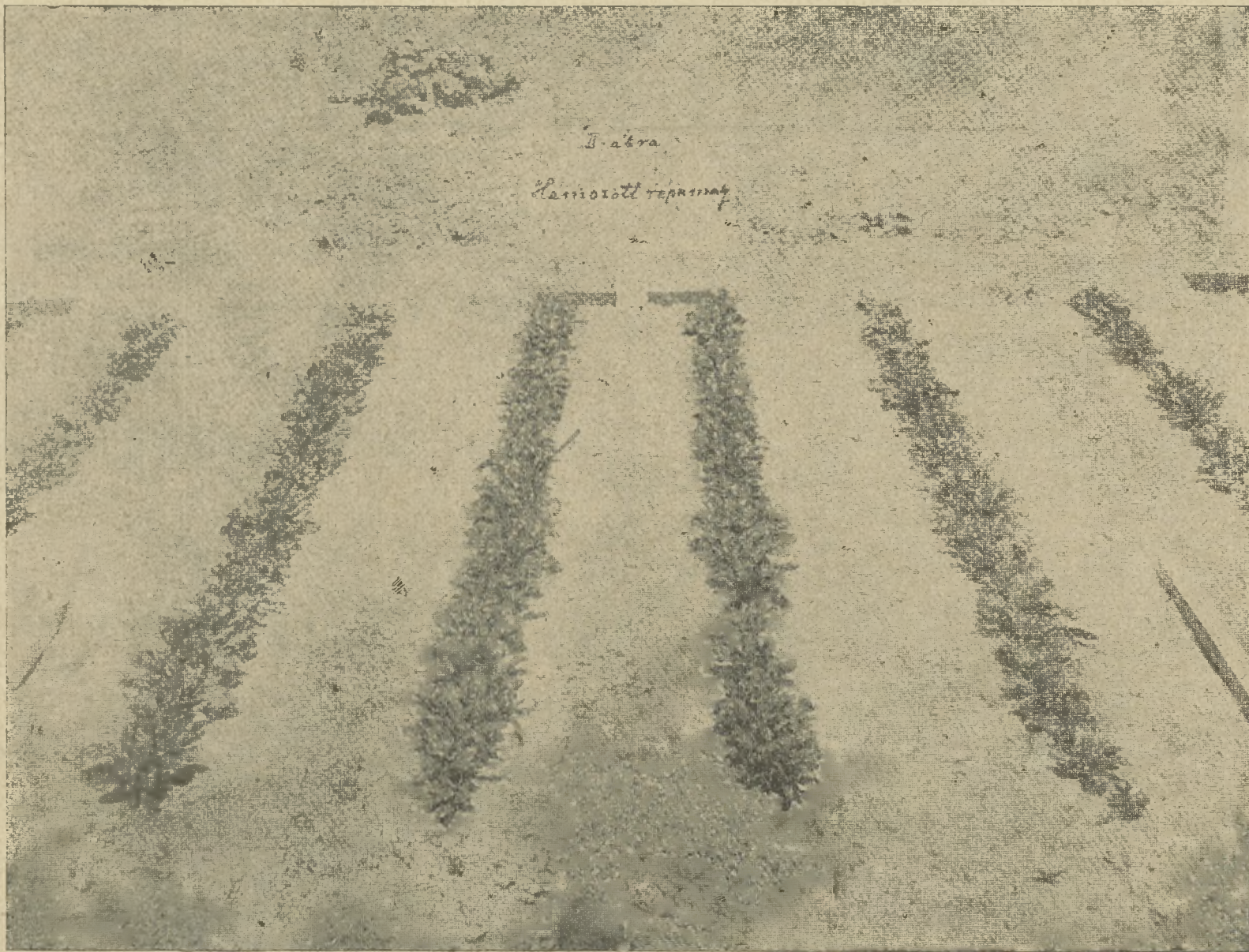
zását a gyakorlat számára, mert a répamagnak nagyban való hámozásához egy a célnak megfelelő hámozógépre van szükség s a mellett a hámozott mag csávázása igen nagy óvatosságot igényel, mert ha akár egyik, akár másik téren hibát követünk el, a magnak a csirázóképessége erősen szenvedhet.

Németországban egyes répamagtermeszlők hámozott, illetve hámozott és csávázott, vagy esetleg csak csávázott magot hoznak forgalomba, a melynek értékéről a vélemények nagyon különbözőek. A mi tapasztalataink ez irányban, a melyeket kísérleti kertünkben történt termesztési kísérletek alapján szereztünk, az esetek tul-

nyomó többségében kedvezők voltak, előfordult azonban az is, hogy a kereskedésben forgalmazott hámozott, avagy hámozott és csávázott, vagy csupán csávázott répamag gyengébb csirázóképességű volt, mint az ugyanazon termesztőtől összehasonlítás céljából beküldött nem hámozott és nem csávázott répamag. Ez esetekben azonban vagy a hámozás, vagy a csávázás körül hiba történt, a miből azt látjuk, hogy e miveletek igen nagy gondosságot igényelnek s épen ezért ugy a gazdáknak, mint a czukorgyáraknak, a melyek a gazda számára a répamagot beszerzik, azt ajánlhatjuk, hogy a praeparált répamag megvásárlásakor okvetlenül garantírozassák és vizsgáltsassák meg a mag csirázóképességét.

19-ik ábra. Hántott és csávázott répamag kelése.

18-ik ábra. Hántott, de nem csávázott répamag kelése.

KÖNYVISMERTETÉS.

A gazdasági cseléd szerződése és berlelevele. Irta dr. Szabó Tamás. A cseléd-törvény magyarázatául szolgáló füzet. Ára 30 fillér. Kiadta a Franklin-társulat.

A parcellázásról. A nyár folyamán az Országos Magyar Gazdasági Egyesület is foglalkozott a magánparcellázás körül tapasztalt visszaélések és káros intézkedések ügyével. Az adatgyűjtés munkáját Buday Barna végezte, ki azt föl is dolgozta. Határozati javaslatát az OMGE. közgazdasági szakosztálya február 18-án fogja tárgyalni.

Buday tanulmánya külön füzet alakjában is megjelent. Érdekes benne az, hogy a gyakorlati gazdák közvetlen megfigyelései alapján ismerteti körülbelül 150.000 kat. hold földarabolásának történetét. A jelentések a spekulációs nyereszkesedésnek riasztó példáit tárják föl. Így például kimutatja Buday, hogy csupán 52.000 kat. hold parcellázásánál a vállalkozók 8 millió korona nyereséget vágtak zsebre s volt olyan eset, hogy egy 11.000 holdas földet spekulációra megvásárolva, a vállalkozók 3 millió korona nyereséggel adtak tovább a parcellavásárlóknak. A

Szántógépünk a jedlinai (Csehország) uradalomban.

Hazánkban és Ausztriában mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosán kipróbált!

MAGÁNJÁRÓ GŐZEKE

(Egy ölet fogó 7 vasu ekével.)

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.

Budapest, VI., Váci-ut 19. szám.

Csekély befektetés. Olcsó üzem.

Tökéletes munka.

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

fölparcellázott birtokrészek ára nagy általánosságban kat. holdanként 670—700 korona között ingadozik. Ez olyan nagy ár, a mely a mi viszonyaink mellett csak igen kevés helyen áll arányban a föld hozadékával. A parcellázások számra nézve különösen a középbirtokot támadták meg, területre nézve pedig az ezer holdon felüli nagybirtokokat. A vásárlásnál általában véve az az aggodalmas jelenség volt tapasztalható, hogy a parcella-vásárlók a mellett, hogy tulságosan drágán jutottak földhöz, igen terhes fizetési föltételeket fogadtak el, úgy hogy az új parcella-birtokosok nagyrészt válságos helyzetben vannak, s ha valami felső beavatkozás folytán a nagykamatu kölcsönöket nem konvertálják, akkor biztosan elbuknak. Ismerteti azután Buday a gazdasági egyesületeknek és magánosoknak a parcellázás helyes mederbe való terelésére irányuló javaslatát, ismerteti egyes külföldi államoknak ez irányú mozgalmait, rámutat Magyarországi birtokmegosztási viszonyaira, melyek szerint a magánjogi birtokok csoportjában az összes szántóföldeknek majdnem kétharmad része máris a száz holdon aluli kisgazdák kezén van. Rámutat a föld nagymértékű mobilizációjára, mely szerint 1905-ben csupán adás-vétel útján majdnem nyolczadfélszáz millió korona értékű birtok cserélt gazdát, jórészt az alsó kategóriákban. Javaslatát szerint a parcellázást felügyelet alá kell helyezni s bizonyos körülmények között a birtokföldarabolás egyáltalában nem engedélyezhető. Intézkedéseket javasol a tulságos birtokszétforgácsolás ellen is. Az állam legfontosabb föladatát pedig abban jelöli meg, hogy az eladásra kerülő középbirtokoknak osztatlan megőrzését, egy körben maradását, továbbá a nagybirtokból középbirtokok képzését, különösen olyan vidékeken igyekezzék biztosítani, a hol a magyarság pozíciójának megőrzéséhez nemzeti érdek fűződik.

A szarvasmarha hizlalása. — Kellner keményítőérték-elmélete alapján. Irta dr. Weiser István kir. fővegyszer, állatorvosi főiskolai magántanár. A cím mindent megmagyaráz. Ára 2 korona.

Megmozdult a föld cím alatt a mezőgazdasági érdekképviselőt kérdésért tárgyaló cikkek Vámos Jenő tollából e cím alatt külön füzetben is megjelentek.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — y.	67
Tárca. Calendarium Oeconomicum Perpetuum	68
Ujabb és helyes nézet a rétek és legelők fogásolásáról.	68
Gyárfás József	68
A hámozott répmag. — Linhart György	70
Könyvismertetés	71
Kérdések és feleletek	72
Kérdések: Vadbükkönymag a tehenészetben. N. S. — Gyenge bárányok takarmányozása. H. J. — Rét létesítése homokos vagy kavicsos ártéren. Ifj. K. L. — Eljárás a galambtrágyával. K. — Eper- és akáczfából lehet-e alkalmas, jó és tartós boroshordókat készíteni? T.	
Feleletek: Tehenészet ellátása nyári takarmánnyal. P. — Buza és rozs legeltetése birkákkal. C. — Bükköny-, szénatermelés műtrágyával. C. — A bor nyulósodása. O. — Melyik a legjobb kévekető aratógép. O. — Motor használhatósága járgány helyett. Oppelmann Frigyes	
Hírek	73
Aprók	73
A tavaszbuza. — Budapesti malmok termelése. — A cukor és melasz denaturálása Franciaországban.	

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Vadbükkönymag a tehenészetben.

Rendelkezem egy wagon vadbükkönnyel, melyet tehenészetemben felhasználni szeretnék.

Csak hogy az általános vélemény az, hogy a vadbükkönnytől a tehenek teje rossz ízű lesz és még inkább az, hogy a vadbükkönnytől elapasztanak. Megvan-e ez a nézet szakszerűleg állapítva.

N. S.

Kérdés. Gyenge bárányok takarmányozása.

Gyenge, ugyisintén háromnegyed éves magbárányaimnak mi a megfelelőbb abraktakarmánya, zab avagy tengeri, t. i. egyenlő mértékben adagolva, melyik abraknem van a test fejlődésére jobb hatással.

H. J.

Kérdés. Rét létesítése homokos vagy kavicsos ártéren.

Tisztelt gazdatársaimtól felvilágosítást kérek, hogy egy a Maros árterében fekvő száraz homokos és néhol kavicsos földemet mivel kellene bevetni, hogy kaszáló rét legyen belőle. Most ősszel a föld be van vetve búzával, mely fűmagvakat kellene közéje vetni, hogy rétté maradjon s még ez évben is adjon kaszálást. Ifj. K. L.

Kérdés. Eljárás a galambtrágyával.

Van ca 60 mm, galambtrágyám, vettem mm-ját 8 koronáért. Szőlő, gyümölcsfa és luczernás alá 2 holdon, próbaképen akarom alkalmazni. 200 kgr.-ot kapott már a luczernának leendő kis terület Mennyi alkalmazandó haszonnal egy-egy töké, fa, illetve holdanként? — és mikor? Én a kilugozástól félve (nitrogén) a vegetáció megindulásakor akarom alkalmazni.

K.

Kérdés. Eper- és akáczfából lehet-e alkalmas, jó és tartós boroshordókat készíteni?

Nálunk a közelben tölgyfát nem lehet kapni, hanem eperfa, de különösen akácza bővében van. Kérem tisztelt gazdatársaimat, ha valaki ezeket kipróbálta vagy tudna róla, vajjon ezen fanemek felhasználhatók-e boroshordóknak vagy sem, sziveskedjenek azok jó és rossz tulajdonságait e rovatban tudatni.

T.

Felelet. Tehenészet ellátása nyári takarmánnyal című kérdésre.

Kérdező istállózással akarja ellátni nyári tehenészetét és tudni óhajtja, hogy májustól októberig milyen zöldtakarmányokat termeljen, a leglényegesebb kérdése azonban az, hogy hány holdat szánjon egy tehenre ebből és abból a takarmányból. Erre az utóbbi részre lehetetlen felelni, ha a kérdező nem mondja meg azt, hogy milyen a földje? Azon a földön belterjes gazdaságot üztek-e eddig vagy külterjést? Használ-e műtrágyákat vagy nem? Aztán a takarmánytermelés még amugyiban van befolyásolva az időjárás szeszélyeitől, mint a gabona-termelés. Erre a lehetetlen kérdésre tehát felelet adni is lehetetlen. Általában azonban el lehet mondani azt, hogy gondoskodni kell arról, hogy a teheneknek az egész éven át legyen zöld takarmánya. Már április 15—20-ikán meg kell lenni a borsós rozsnak, aztán jöjjön a luczerna, később a csalamádé, melyet luczernával vegyessen etessen. Ezek a fő zöld takarmányok, a melyek azonban változhatnak a föld minősége (homok, agyag, fekete föld, sik dombos) szerint. Magyarország legtöbb helyén ez a három, a mit említettem, a fő zöld takarmány.

P.

Felelet. Buza és rozs legeltetése birkákkal című kérdésre.

Kérdező azt mondja, hogy jóerejű földjeiben ősszel jól megerősödött rozsvetéseit és közpéerejű földjeiben az ősszel jól megbokrosodott, de nem nagyon erős buzavetéseit a téli fagyokban birkával legeltetni óhajtja és azt kérdi, hogy a legeltetés nem lesz-e a termés rovására? Erre a válaszom az, hogy vannak évjáratok, a mikor oly buján nő minden már ősszel, hogy a legeltetés föltétlenül szükséges, mert nagy hótakaró alatt elpusztulhat a vetés. Ez azonban oly ritkán jön elő (1888 óta ilyen nem volt), hogy csak mint kivételtől lehet a szó. Ha ilyen veszélynek ki nem tett vetést legeltet,

akkor termése mennyiségileg és minőségileg egyaránt nagyon fog szenvedni. A mi a minőséget illeti, felhozok egy történelmi dolgot. Midőn a török világban a török bég az esztergommegeyi Földvárban lakott, a Garamvölgy jobbágyai oda hordották a tizedet. Ha a jobbágy behozta a búzát, a bég belemarkolt a zsákba, kezébe vette és rázogatta. Ha könnyű volt, ezt mondotta: Gyaur! Te ezt legeltetted! És husznötöt veretett rá. Megjegyzem, hogy 30 éves praxisomban azt tapasztaltam, hogy foszfátzott földeken a teljesen megdölt búzák is jó termést adtak. A minőség ugyan gyöngébb volt a dőlten, de a kvantum megvolt mindig bőven.

C.

Felelet. Bükköny-, szénatermelés műtrágyával című kérdésre.

Megpróbáltam. Megy a dolog. De ha a kérdező azt hiszi, hogy 200 kg. szuperfoszfáttal katasztrális holdanként megoldotta a kérdést, akkor nagy tévedésben van. Valamit fog lendíteni a foszfát, de nem eleget. Én szuperfoszfát mellett kat. holdanként 100 kg. chilisáletmot is szórtam el. Így aztán volt oly szép zabos bükkönym, mintha friss, érett istállótrágyába vettem volna. A bükköny után következő buza agyagos földben még fog találni a salétromból, — de a szuperfoszfátból még bőségesen fog maradni számára is.

C.

Felelet. A bor nyulósodása című kérdésre.

Kérdező panaszkodik, hogy Andornakon termelt 1907. évi bora nyulósodik. Kérde, hogy mit tegyen vele? Erre csak azt felelhetem, hogy csak szesz és csersavban szegény borok nyulósodnak meg. Ily borokban egy gomba jut uralomra és a bor olyanná válik, mint a gummi-arabikum. Később oly vastag lehet, mint a tojásfehérje, úgy hogy a palackból alig lehet kiönteni.

Ha a nyulósodás még kezdetleges, akkor már az is segít, ha zuhany — szerteszóró — csapon fejtjük le. Ilyen csapokat a borezikkeket áruló kereskedésekben lehet kapni (Schottola, vagy Nagy Ignác.)

Ha a baj előrehaladottabb, akkor csersavat kell tenni a borhoz. És pedig egy hektoliterre 17—20 grammot veszünk, borban feloldjuk és erős kavarással a hordóban levő bornak beleöntjük. 8 nap alatt a nyulósodásnak vége, és a

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

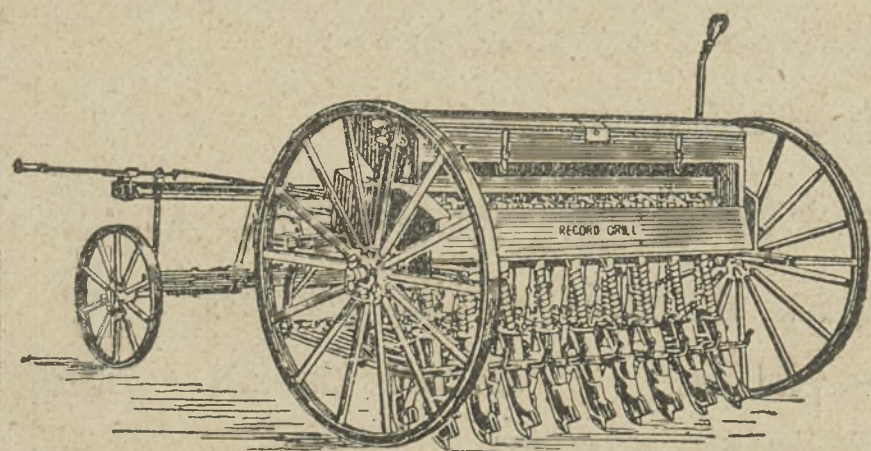
budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek évente két sorozatban tartanak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdvevényben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

REKORD DRILL

a legjobb páros sorú vetőgép.
Losonczi gyártmány!

Kivánatra s ivesen küldünk árjegyzéket.
A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
Budapest, V., Váci-körút 32.

bor tiszta lesz. Ha azonban a borban még oly anyagok uszkálnának, melyeket a csersav lekötöni nem képes, akkor gyenge vízahólyag-, vagy zselatin-, vagy tojásfehérje-derítéssel megderítjük.

A legújabb eljárás az, hogy a borhoz hektoliterenként 5 gramm csersavat adunk, — derítjük és aztán 62—65 foknál pasztőrözzük. Ez a legradikálisabb mód, mert a 62—65 C. foknál a nyulósodást okozó gomba életét veszti. O.

Felelet. Melyik a legjobb kéveköti aratógép című kérdésre.

Kérdő ezt óhajtja tudni és nevezetesen megemlíti a Kiss Lajos által ajánlott „Simplex” kéveköti aratógépet, mely kanadai gyártmány, hogy vajjon tényleg ez-e a legjobb? Erre a kérdésre nincs ember Magyarországon, a ki feladni tudjon, mert nincs oly gazda, a ki a kéveköti aratógépek 10—12 fajtájának mindegyikéből vehetne magának. De bolondot is tenne, mert lehetőleg egy fajta gépnél kell maradni minden gazdának, mert a sokféle gép kezelése a lehetetlenséggel határos. Örüljön, ha egyfajta gépeinek kezelésébe emberei jól begyakorlódottak. Aratógépversenyeken e kérdést szintén nem lehet eldönteni. Belsőbb információ az, ha a gazdatársak egymást kikérdezik, — de ez sem egészen biztos, mert sokszor a gazdák egységében, mellékkörülményeiben vannak nagy hibák, úgy hogy a gazdáknak is el lehet mondani azt, hogy „Si duo faciunt idem, non est idem.” „Ha ketten csinálják ugyanazt, az nem ugyanaz.” Tehát sokszor ezen az uton is rossz információt kapunk.

Egyet kell tudnunk. Azt, hogy a kéveköti aratógépek Amerika- és Európaszerte úgy elvannak ma már terjedve, hogy bámulni kell Magyarországnak nagy elmaradottságán. Még Románia is megelőzte már Magyarországot. Igaz, hogy dől a gabonában egész körben nem tudnak dolgozni; de félkörben igen. Hogy hogyan? Azt meg kell tanulni. A kéveköti gépek tehát általában jók. Hogy melyik a legjobb, azt kiki egyénileg kutassa ki ott, a hol módja van rá; de meg kell jegyezni, hogy a gépbemutatók erre a legjobb alkalmat szolgáltatják.

Felelet. Motor használhatósága járgány helyett című kérdésre.

En is eddig járgánnyal dolgoztam, de miután a munka lassan halad, drága és pláne 1 lóval állatkinzás, vettem tavaly egy budapesti czégtől egy használt 3 HP benzínmotort és mondhatom, annak munkájával nagyon meg vagyok elégedve. A motort vagy én, vagy a kocsisom kezeli. Hét munkaóránál 4—5 szekér szénát vagy szalmát vagyok képes felszececskálni, közben darálok vagy répát vágok. Egy munkaóra, az olajfogyasztást is beszámítva 15—16 krajczárba kerül. Ugy hiszem, kérdéstevőnek is megfelelné egy tényleges 3 HP benzínmotor. Egy másik nagy előnye a motornak az, hogy akármikor kell üzembe helyezni, a motor fél perc alatt működésbe hozható. A finánczsal nincsen bajom, miután csak egyszerű naplóvezetésről van szó. A czég címével és egyéb felvilágosításokkal készséggel szolgállok.

Magyarnádas, (Kolozs m.)

Oppelmann Frigyes.

HIREK.

Elnökjelölés az OMGE-ben. Az Országos Gazd. Egyes. legutóbbi igazgató-választmányi ülése után bizalmas értekezlet volt, mely a lemondott Dessewffy Aurél gróf helyébe az OMGE elnöki tisztségére első helyen Károly Mihály gróft, második helyen Zselénski Róbert gróft, harmadik helyen pedig Bujanovics Sándort jelölte.

Nemzetközi csomagolási kiállítás Milánóban. A múlt esztendő folyamán Milánóban megalakult Esposizione Industriale Permanente

az idén az olasz földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minisztérium, az olasz államvasutak, a Navigazione Generale Italiana, a torinói és milánói kereskedelmi kamarák és Milánó városa támogatásával nemzetközi csomagolási kiállítást rendez. Ez a rendkívül érdekes és teljesen instruktív jellegű kiállítás nem csupán a készárúk, hanem félgyártmányok és nyersanyagok csomagolásának módjára is kiterjed. Bemutathatók lesznek azonkívül a kiállításon a különböző hűtő és konzerváló berendezések is. A kiállítás létesítése az olasz kiviteli törekvésekkel függ össze, mert ott is, ugyanugy, mint nálunk, igen sok kifogás merült fel a csomagolási eljárás iránt és gyakran újabb üzleteknek ez volt akadály.

Gazdasági kiállítás. Krassó-Szörény vármegye gazdasági egyesülete elhatározta, hogy ez év október hó 10—14. napjain Lugoson gazdasági kiállítást rendez. Az alispán elnöklésével kiküldött bizottság a kiállítást négy főcsoportra tervezi. A kiállítás iránt gazdasági körökben már most is nagy az érdeklődés.

A malmok üzemredukciója. A fővárosi malom-egyesület ismét azzal a gondolattal foglalkozott, hogy a malmok üzemét az eddiginél is kevesebb időre korlátozza. A lisztüzlet kedvezőtlen helyzete, a gabonakészletek csekély mennyisége s a magas gabonaárak voltak az indító okai ennek a gondolatnak. Amde nem vált valóra, mert a malom-egyesület legutóbbi ülésén elhatározta, hogy július 31-ig meghosszabbítja az idén, márczius 31-én hozott azt a határozatát, a mely szerint hetenként 60 óra üzemkorlátozást léptették életbe. Nincs kizárva az sem, hogy a kedvezőtlen viszonyok hatása alatt még további üzemkorlátozásra lesz szükség. Erre vonatkozóan már történtek megbeszélések s lehet, hogy a legközelebbi napokban folytatni fogják a tárgyalásokat.

Gazdasági előadások intelligens gazdák részére Sopronban. A Soproni Gazdasági Egyesület a Soproni Gazdatisztek és Erdőtisztek Körével karöltve f. évi január 21. és 22-én Sopronban, a gazdasági egyesület üléstermében intelligens gazdák részére gazdasági előadásokat rendezett, melyen Sopronmegyéből és a szomszédos vármegyékben nagyszámú előkelő gazdaközöniség vett részt. A résztvevők száma mintegy 150-re tehető. Az előadások sorrendje a következő volt: Hensch Árpád, a magyaróvári gazdasági akadémia igazgatójának előadása: A haszonállattartás okszerű szervezéséről üzemi szempontból. Kovács Károly, Esterházy Miklós herceg tisztartójának előadása: A tőzegalom mint trágyakonzerváló szer. Hensch Árpád előadása: A haszonállattartás okszerű szervezéséről üzemi szempontból. II. rész. Kovárics Károly járási m. kir. állatorvos előadása: A szérumok gyakorlati értéke az állattenyésztésben. Cserhádi Sándor, az országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás vezetőjének: Az országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás 1908. évi kísérletének eredményeiről. A nagyérdeklődéssel fogadott előadások után élénk eszmecsere fejlődött ki.

A Hanna-árpa. Ahol a kedvező előfeltételek megvannak, minél nagyobb mértékben kell a sörárpa termelését megkezdeni. Pozsony- és Nyitra megyében nagy sikereket láttak a gazdák a Hanna-árpa termelésével. Azért rendeltetett el a földmívelésügyi kormányzat által, hogy a magyaróvári növénytermelési kísérleti állomás Szepes, Sáros, Liptó, Zólyom, Ung, Bereg, Ugocsa s még néhány erdélyrészi vármegyében, a hol a Hanna-árpa termelésével még kísérlet nem történt, széleskörű termelési próbákat tegyenek. A rendeletre hetvenöt gazda fog az állomás felügyelete és utmutatása alapján ez évben Hanna-árpat termelni. Ugyancsak elrendeltett, hogy a termelési kísérletekről tájékoztatni fogják az érdekelt gazdaközöniséget, mert az a célzat, hogy minél nagyobb mértékben honosodjék meg a termelésben ez a hasznos kereskedelmi növény.

Tokajhegyalja bortermése. Tokajhegyalja harminczegy községében a múlt 1908. évben hivatalos kimutatás szerint összesen 132.000 hektoliterrel bor termelt. 10.000 hektoliterrel több bor termelt Sátoraljaiújhegy, Sárospatak, Tolcsva, Erdőbénye, Tarczal, Mád és Tállya községekben. Legtöbb bort szűrték Tolcsván, 18.850 hektoliterrel és Tállyán 17.750 hektoliterrel. Minőség szerint a termés következőleg oszlik meg: Közönséges hegyaljai bor 75.000, pecsenyebor 41.500, szomorodni bor 12.000 és aszu-bor 3500 hektoliter. A termés szokatlan nagysága a legtöbb szőlőbirtokost készületlenül találta s azért a hordók nagy kereslete miatt ezek ára hirtelen emelkedett. Olyannyira, hogy itt-ott a szőlősgazdák többet fizettek a hordóért, mint a mennyit később ennek tartalmáért kaptak.

A Danubius hajó és gépgyár r.-t. Tolnay Lajos min. tanácsos elnökletével f. hó 24-én tartott évi rendes közgyűlést. A budapesti és fiúmei gyártelep a folyó és az ezt követő üzletévre is nagyobb mérvű megrendelésekkel rendelkezik. Pekár Imre részvényes visszaillesztéstelve a vállalat eddigi fejlődésére, elismerő szavakkal méltatja a gyár műszaki berendezésének magas színvonalát és szakszerű vezetését, miben a jövő haladás biztosítékait látja. Lendülettel beszédében a részvényesek nevében az igazgatóságnak, a vezérigazgatónak és a tisztikarnak meleg köszönetet szavaz. A közgyűlés a felmentvényt megadván, a felügyelő-bizottságot megválasztotta. Az esedékes szelvény f. év február 1-től váltatik be.

APRÓK.

A tavaszbuza. 1790-ben Tessier, egy francia gazda megállapította, hogy az őszi buzát az által lehet tavaszbuzává változtatni, ha lassan-lassan mindig későbbi vetéssel ehhez hozzászoktatjuk. Ilyen módon Kirsche (Szászországban) kiválasztással 3 generáció alatt Square headból tavaszbuzává csinált. Őszi buzából lehet tavaszbuzává csinálni akként is, hogy az őszi buzát tavasszal elvetjük. Az első évben erős lesz a bokrosodás, de a szemekkel telt kalász kevés lesz. Ezt elvetve, a második évben több lesz a termő kalász és így tovább. Néhány év alatt a procedura készen van. Megfordítva is lehet a tavaszbuzából őszi csinálni. Az első évben sok kifagy. A másodikban kevesebb és így tovább. A tavaszbuzákat ott termelik kiterjedtebben Európában, a hol sok a kapás, főleg cukorrépa, a mikor is ez után következtetik. Az idén mi azért fogunk sok tavaszbuzákat vetni, mert sok a vetetlen őszi buza. Megjegyzendő azonban, hogy a tavaszbuza könnyebben üszkösödik, mint az őszi buza. Pácsolását tehát elmulasztani nem szabad. A vetendő mennyiségnek 10—15%-al nagyobbak kell lenni, mint az őszi buzánál, mert nem bokrosodik úgy, mint az őszi buza. Korai vetése lényeges kellék, mert ezzel tenyészideje megnyúlik. Nagyon érzékeny a tavaszbuza a föld kérgesedésével szemben, miért is ilyen esetben kikelés előtt vagy szeges hengerrel, vagy pedig könnyű boronával meg kell járítani a földet. Ha paták vagy drótféreg rongálják, akkor nehéz hengerrel kell megnyomni, mert az összenyomott föld ezen férgeknek közlekedését a termőrétegben nagyon megnehezíti. Aratni félig érett állapotban kell,

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE

Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsplatz No. 130.
Városi mintaraktár. Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

mert könnyen pereg. A szem összezsugorodásától tartani nem kell.

Budapesti malmok termelése. Az 1876—1907-ig terjedő években a budapesti malmokban termelt örlemények mennyisége kített ezer métermázsákban:

Év	Liszt	Korpa	Összesen	Örölt gabona
1876	2388	685	3073	3157
1877	2781	803	3584	3781
1878	3120	888	3008	4147
1879	3275	974	4249	4399
1880	2798	766	3565	3672
1881	3068	907	3945	4081
1882	3560	1034	4591	4762
1883	4174	1170	5344	5526
1884	4045	1174	5220	5406
1885	4344	1287	5632	5813
1886	3807	1093	4901	5024
1887	3947	1103	5051	5248
1888	4757	1325	6082	6222
1889	4456	1308	5766	5915
1890	4593	1315	5909	6061
1891	4637	1332	5970	6097
1892	4583	1347	5930	6069
1893	5376	1650	7026	7176
1894	5465	1542	7007	7178
1895	6164	1618	7782	7949
1896	6387	1720	8107	8270
1897	5267	1464	6731	6892
1898	4604	1331	5935	6075
1899	5328	1359	6687	6808
1900	5776	1535	7311	7471
1901	6069	1563	7632	7795
1902	5436	1352	6788	6948
1903	6336	1553	7889	8056
1904	5985	1462	7447	7567
1905	5851	1239	7090	7374
1906	6637	1611	8248	8367
1907	6430	1546	7976	8123

A cukor és melasz denaturálása Franciaországban. A francia törvényhozás az állati takarmányzásra szánt cukor és szörp denaturálását a következő törvénynyel rendelte el: Az állatok takarmányzására rendelt cukor és szörp a lehető legjobban elegyítendő kilogrammonként 1-ször 2 kilogramm konyhasóval és 20 kilogramm az itt elősorolt anyagokból: Földi dió héjából vagy kakaóból készült liszt, szalmaszeccsa, lentőrek, malátagyökerek.

A melasz 45 kg-jához keverendő: malátagyökerek, olajpogácsalisztek, korpák 55 kg. mennyiségben.

Megjegyzendő, hogy mostanáig a cukrot csak 2 kg. konyhasóval és 20 kg. olajpogácsalissal volt szabad denaturálni; de az olajpogácsák a cukroknak undorító szagot és ízt kölcsönöztek.

Készáru-tözsde 1909. jan. hó 29-én.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapestén		100 kilogramm készpénz ára Budapestén	
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:				
Tiszavidéki	75	—	79	26.20
"	76	25.60	80	26.25
"	77	25.70	81	27.10
"	78	25.10	82	—
Fehérmegyei	75	—	79	27.10
"	76	25.50	80	26.65
"	77	25.70	81	—
"	78	25.95	82	—
Pestvidéki	74	—	78	25.85
"	75	—	79	26.40
"	76	25.50	80	26.15
"	77	25.70	81	—
Bánsági	74	—	78	—
"	75	—	79	—
"	76	—	80	—
"	77	—	81	—
"	78	—	—	—
Bácskai	75	—	78	25.95
"	76	—	79	26.10
"	77	25.60	80	26.40
"	78	25.80	81	—
Rozs elsőrendű új középminőségű (új)	—	—	—	20.10
Árpa takarmányárú, elsőrendű	—	—	—	20.20
" másodikrendű	—	—	—	16.90
Köles	—	—	—	16.20
Zab elsőrendű (új)	—	—	—	17.55
" középminőségű (új)	—	—	—	17.20
Tengeri belföldi román v. bolgár	—	—	—	14.10
Repcekaposza	—	—	—	—

Szesz.

A szeszüzletben e héten az üzletmenet valamivel élénkebb kereslet mellett kielégítő volt és a szeszárak a legutóbbi zárlatjegyzés szerint záródnak.

Elkelt **finomított szesz** nagyban adózva 177-50—178-50 K-ig, adózatlanul 58-50—59-50 K-ig helybeli finomítottól, míg ellenben másodkézből és vidéki finomítottól 1—1½ K-án volt ajánlva főleg azonnali és januári szállításra.

Élesztőszesz adózva 176-50 K-ig, adózatlanul 57-50—58 K-ig kelt el.

Denaturált szesz hordóval együtt 50-50—51 K-ig kelt nagyban és 1 K-val drágábban kicsinyben.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz 53 K-ig volt ajánlva fix árban és 2—2-50 K-ig jegyzésen alól azonnali és campany szállításra.

Budapestén a kontingens nyersszesz ára 54-50—55-50 korona.

Budapesti zárlalárak nagyban:

Finomított szesz adózva	177-50—178-50	K
Finomított szesz adózatlan	58-50—59-50	"
Élesztőszesz adózva	176-50—177-50	"
Élesztőszesz adózatlan	57-50—58-50	"
Nyersszesz adózva	175-50—176-50	"
Denaturált szesz	51-50—51-50	"

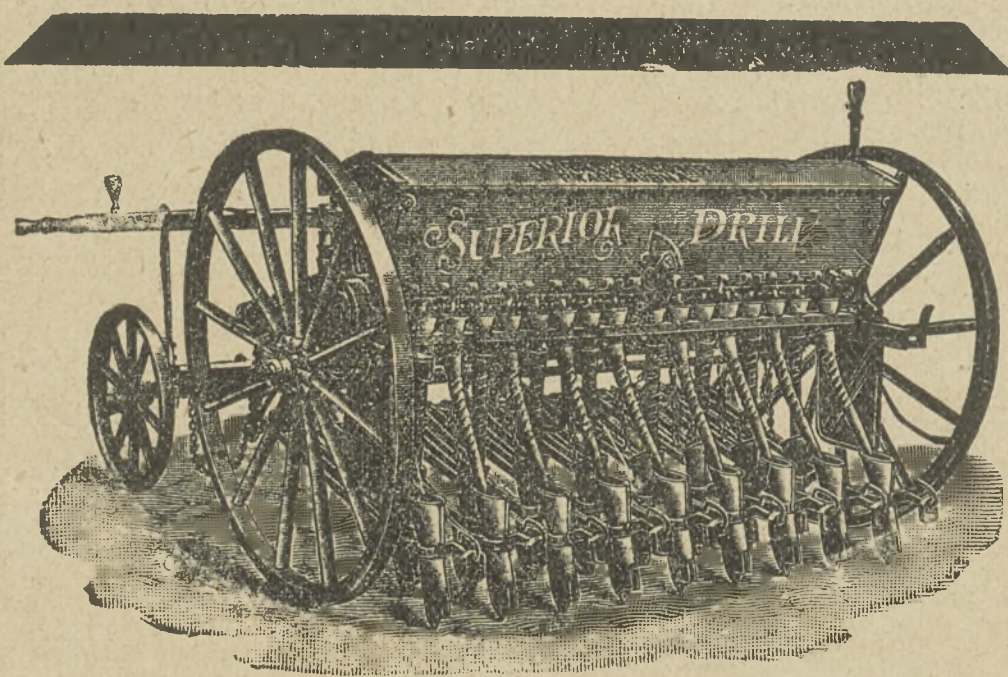
Kimutatás

a bazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonarakárak gabona és örlemény forgalmáról és készleteiről.

1909. január 26-tól 1909. január 23-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
mennyisége métermázsákban					
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1909. január hó 16-án	376041	142835	156922	202191	116508
Betát 1909. jan. 16-tól rozás / 1909. jan. 23-ig	15661	5034	6131	5850	19775
Kitát 1909. jan. 16-tól rozás / 1909. jan. 23-ig	32750	7908	15875	10599	19469
Készlet 1909. jan. hó 23-án	358952	139961	147178	197442	116814
II. Az 1909. január hó 23-án megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruraktárak					
Bares	38234	5875	297	29879	7563
Berettyóújfalú	7355	1438	5915	1155	415
Békéscsaba	9771	645	347	614	3443
Brassó	17078	8341	2126	7831	4108
Budapest	17072	18562	5318	37071	6152
Csáktornya	26115	10073	430	2878	1101
Czegléd	4066	5432	2868	4198	1716
Debreczen.	7288	46998	3313	12886	413
Ermihályfalva	3273	14300	488	118	635
Fiume	25629	1181	33210	16904	39536
Győr	298	2260	17326	3943	4348
Kaba	10894	262	199	100	36
Karozag	1595	—	148	94	—
Kassa	2907	36	3442	8619	97
Kisujszállás	15396	1212	902	373	—
Kisvárdá	—	—	—	—	—
Kolozsvár	23243	819	1589	2756	—
Marosludas	6653	87	1312	4699	1406
Maros-Vásárhely	10742	—	2616	1478	—
Mátészalka	2787	1711	181	3116	1169
Mezőtúr	11359	—	3603	125	206
Miskolc	5194	3283	4617	9316	953
Nagybeaskerek.	17228	799	116	14419	16954
Nagykanizsa.	—	—	—	—	—
Nagyszalonta	2750	1063	390	61	712
Nagyszében	—	—	—	—	—
Nagy-Várad	7162	1157	2366	1169	109
Nyíregyháza.	—	—	—	—	—
Nyitra	204	1607	9353	255	—
Pancsova	2205	—	—	150	8202
Pozsony	7689	6552	24805	1192	196
Szarvas	5990	—	620	202	—
Szatmár-Németi	—	—	—	—	—
Szeged	2012	—	1104	708	1355
Szoboszló	2549	83	774	95	71
Szombathely.	1975	1178	16194	6658	405
Temesvár	33417	619	497	6218	2035
Verseck	3690	—	503	4477	2749
Sziszek	12888	—	106	10545	9460
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonarakárak.	873	3170	80	454	103

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ordjdy Lajos.**

Superior Sorvetőgépek.

— **!!! Legjobb tolókerékrendszer!!!** —
!!! Tessék közelebbi leírást kérni!!!

Finom-, szántás-, csukló- és rét-boronák.

— **Egy- és többvasu ekék.** —
Háromtagu és egytagu hengerek.
Triórók. Mútrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig

Diszkertkedvelők kérjenek árjegyzéket az első magyar diszfenyő-faiskolától. Tulajdonosa **Copony Ede Körmenten.** 120 fajta tülevelűfák, lombfák, sorfák, diszceserjék kaphatók.

Gyors, pontos, olcsó földmérés!

Stádel-Torkos földmérő-taliga. Világhírű szabadalom 18 államban. Kapható **Stádel gépgyárában, Győrött.**

Téli arany parmen alma csemete

2—3 éves, kiültetésre alkalmas, 1200 darab kerestetik. Ajánlatok küldendők: **Gróf Stubenberg József** székelyhídi uradalmának számtartói hivatalához, **Székelyhid.**

Magyar Erdész

erdészeti és vadászati szaklap

Szerkeszti és kiadja

IMECSFALVI IMECS BÉLA

Borsod-Apátfalván.

Előfizetési ár:

Egész évre. . . 14 korona.

Prések és csiszoló gépek

cement-, mozaik-, granitdoit-, terrázó s járda-lemezek gyártása czéljából ugyszintén **formákat, műkövek, betoncsövek-, gömbölyű és tojásdad profilok-, betonsinszerek** nyek stb. részére legujabb szerkezetekben és kiténő kivitelben szállit:

Eisengiesserei u. Maschinenfabrik Niederburg Georg Wittmer Karlsruhe (Baden)

1874-ben alapítva.

Vezérképviselet Magyarország részére:

Büschitz Mór Komárom.

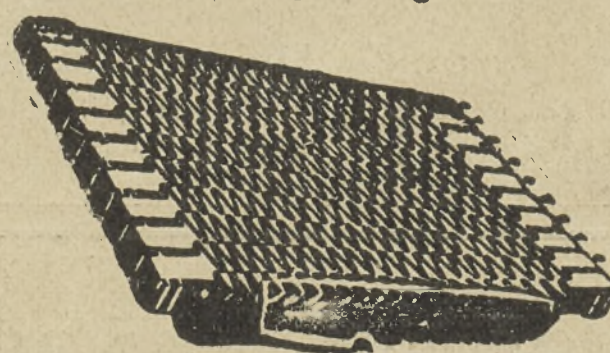
A legtöbb legnagyobb gyárak bel- és külföldön általunk rendeztetek be. — Katalogusok ingyen és bérmentve. — Legkiténőbb ajánlatok rendelkezésre.

'UNIKUM' magas tűzálló képességű takarékröstélyok!

Tartós !!

Nem salakosodik !

Nem görbül !!

Nagy

szénmeg-

takarítás !!

Azonkívül jutányosan szállitunk bármely más rendszerű rostélyokat is. A Van-Baerle féle S. S. jegyű kazánköszöda nem titkos szer

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki nagykereskedés és hat. eng. villamosági vállalat

BUDAPEST, VI. KER., GYÁR-UTCZA 23. SZÁM

Nemes gyümölcsfa-ojtványok

Unghváry László szőlő telepén és gyümölcsfa-iskolájában (Czepléd, Pest-m.) 1909. év tavaszán nagyobb mennyiségű (600-700 ezer darab) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra 1-4 éves példányokban a következő gyümölcsnemekből: körte, alma, szilva, őszibarack, cseresznye, meggy, eper, birs, lasponya, dió, ribizke, málna, szomorú alma, szomorú eper, gömb és piramis akác stb.

Ezek árai minőségük szerint (1-4 évesek) 60-100 fillér. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1-3 éves magcsemeték (vadoncok) a következőkből: körte, alma, birs, coudin, cseresznye, sajmeggy (Prunus Mahaleb), mandula Prunus Myrabolana; ezek árai erősségük szerint 100 darabonként 1 kor. 20 fillértől 5 koronáig; 1000-enként 12 koronától 40 koronáig.

Ezenkívül áthatlan sövénykerítésre alkalmas lepényfa (Gleditsia) és akáczacsemeték 1-3 éves minőségben és igen nagy mennyiségben kapható (készlet 2 millió). Ennek ára 1000 darabonként 6 koronától 14 koronáig.

Háromszor permetezett, szokvány minőségű bor- és csemegeszőlő-vessző, úgy sima, mint gyökeres minőségben szintén megrendelhető, még pedig a sima 1000 darabonként 5 koronától 20 koronáig; a gyökeres pedig 36 koronától 60 koronáig.

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Legjobb tejkannák
tejhűtők és tejgazdasági eszközök kaphatók
Első magyar tejgazdasági gép- és eszköz-gyár
FUCHS és SCHLICHTER
Budapest, VI., Jász-utca 7.
ÁRJEJYZÉK INGYENES BÉRMENTVE

RAPID kézi műtrágyaszóró készülék.

Ezen **műtrágyaszóró-készülék** Fischl V. gazdasági intéző ur szak-szerű kísérletezés után találta fel. — A régi szokásos **kézi szórással** szemben **előnye**, hogy a munkás **kezét és ruháját nem támadja meg**; a használatban levő nagy gépekkel szemben **előnye az olcsó ár**, egyszerű kezelés s hogy **egy ember naponként 7-8 holdat**, vetélpésben haladva, kényelmesen beszórhat. A beállítható szórókanál által az **elszórandó mennyiség pontosan szabályozható**. Ára Budapesten darabonként **60.- K.** Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálók.

WEISZ JAKAB
a szabadkai műtrágya-gyár képviselője
Budapest, V., Lipót-körút 7.

TELEFON 42-78

Szabadalma a v. 41716. szám alatt.

Szabályozható szórókanállal.

Polgár Sándor
m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kötszerész
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50. sz.
Legelőnyösebben beszerezhetők orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök Gummiárak, Suspensorium, irrigator fecskendők stb. legújabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott Polgár-féle sérvkötők, has- és köldök-kötők. — Valódi francia különlegességek (óvszerek). Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. (Fenti címre ügyelni tessék.)
Utánzás ellen védve 16302. sz. a.

GAZDÁK
figyelmébe!
= 50% =
olcsóbb,
mint bármely más világító anyag a
pyroleum
= világítása. =

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezettetett.**

Számos elismerő levél nálam betekintható. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakob
BUDAPEST,
IX. ker., Közraktár-utca, 28.

M. kir. szabad. 12321-900 A. 905.

SZŐLŐOLTVÁNY!

Régi szőlők hiányaink pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány	ezre 180 K
„ „ szépséghibával	90 K
„ „ zöldoltvány	160 K
Sima	90 K
Gyökeres riparia portalis, vastag	32 K
„ „ 2 éves	40 K
Sima riparia portalis, vastag	18 K
„ „ vékony	8 K
Gyökeres hazai nemes vessző	30 K
Sima	10 K

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. — **Árjegyzék ingyen.** Le van benne is a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Székely I. József, Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

GŐZEKÉK,
gőz uti hengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására, az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.

A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szak-tanáccsal készséggel szolgálunk.

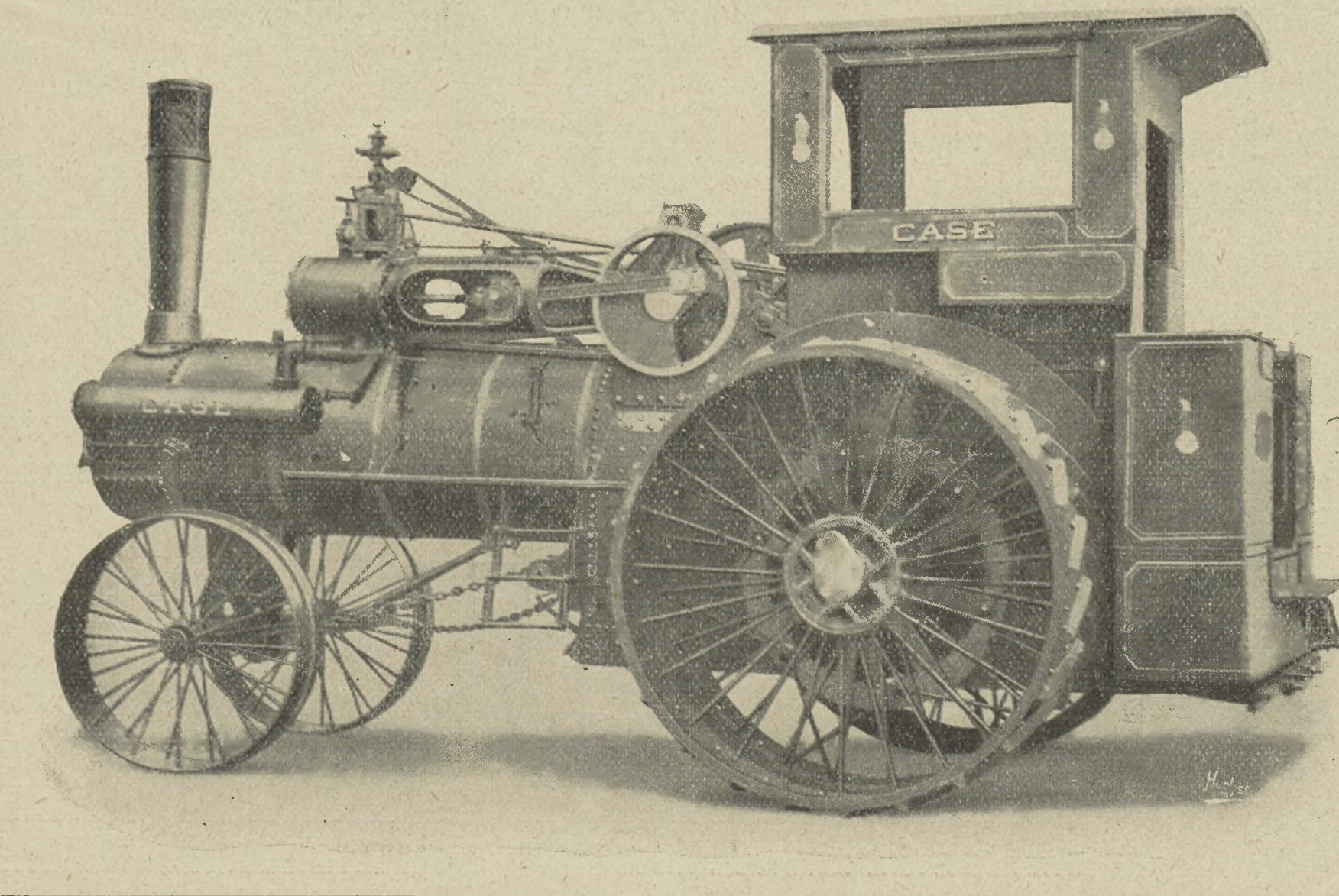
Szíves megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg- u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia,** vagy: **az osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviselőjéhez, Mayer Pál főhercegi felügyelő, Budapest, VIII., József-utca 16-18.** kéretnek.

KOBLINGER
GYŰLÉ
FOTODUOGRAFIAI MŰINTÉZET
BUDAPEST, VII.
Készít CLICHÉKET
MŰVEK FOLYÓIRATON, ÁRJEJYZÉKEN ÉS MIROETÉSEN PÉSZÉRE
TERVEN
FOTODUOGRAFIAI ÉS SZÉPISZERVATÁRIK

TELEFON 14-61.
CSÉNGER-UTCA 22.

Kocsigyártás.

Budapesti kovács- és kocsigyártó-
ipartestület védnöksége alatt álló
Kocsi Árucarnok Szövetkezet
BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsi-raktára.

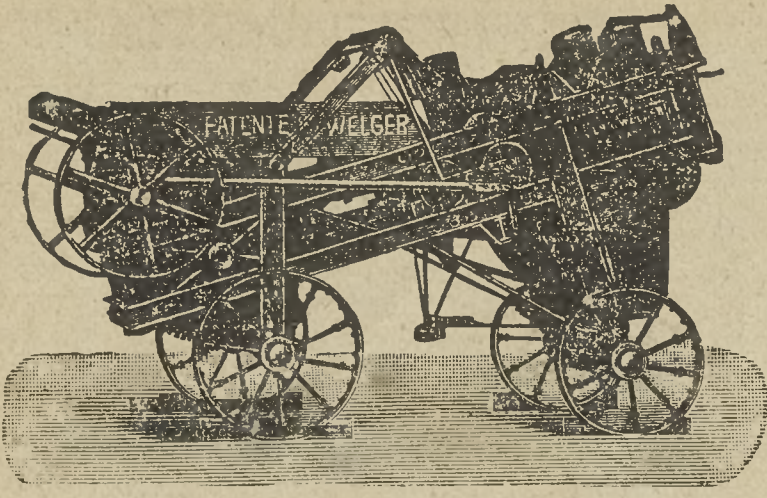

Mielőtt **utimozdonyt** vesz,
kérjen ajánlatot a

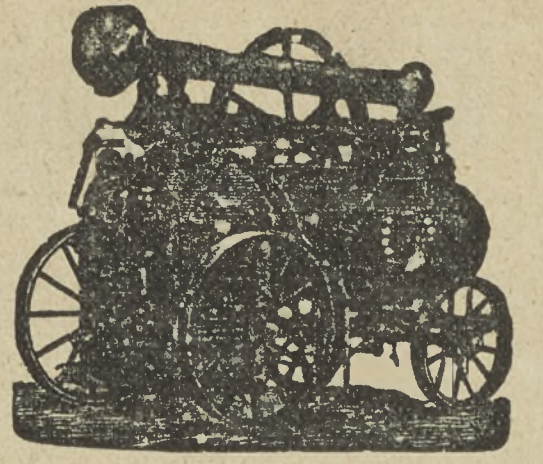
CASE

eredeti amerikai utimozdonyról,
mely **szántási, vontatási és cséplési célokra**
6-féle nagyságban készül.

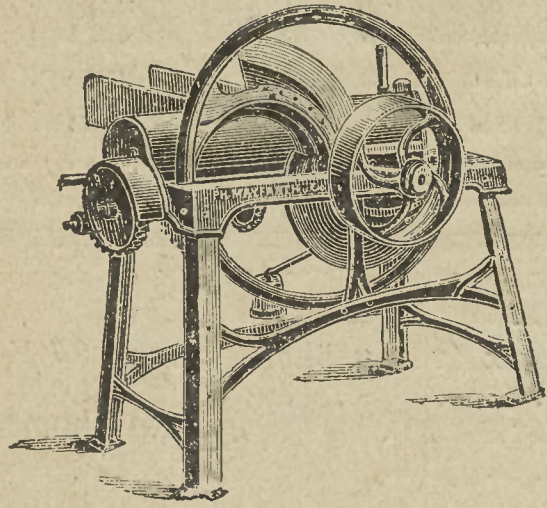
Vezérképviselő:
HAHN ARTHUR
Budapest, VIII., Üllői-ut 52/b. sz.

GÉPVÁSÁR

Ajánlható beszerzési források.

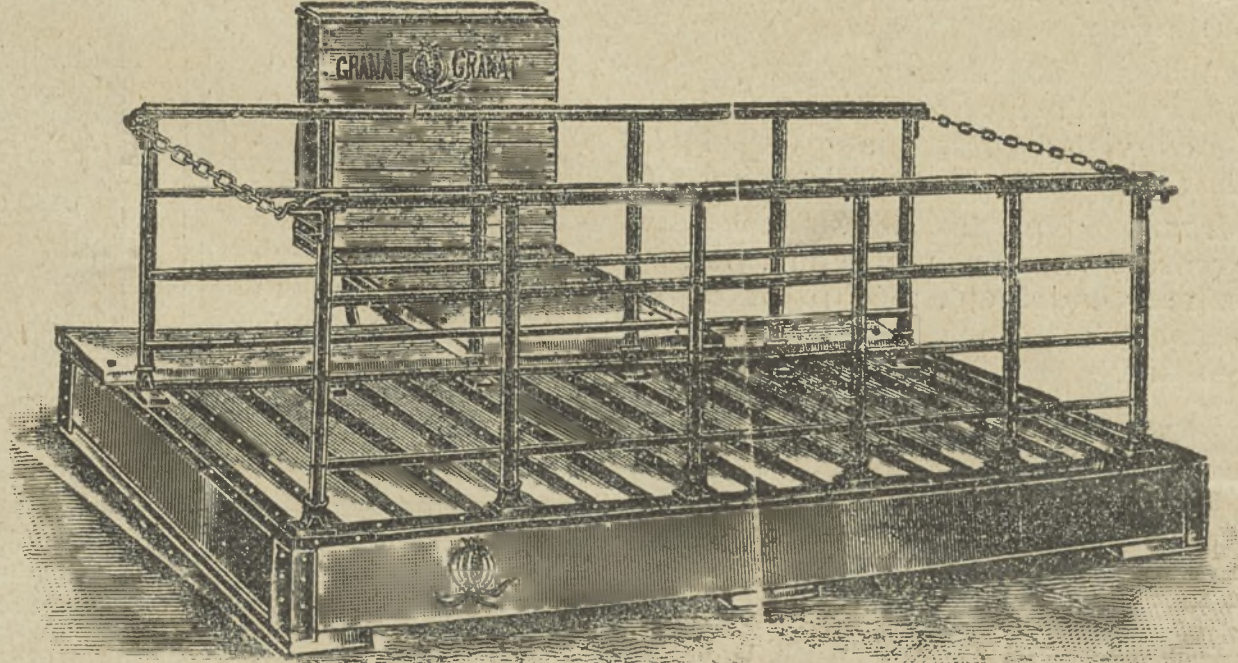
Zakarmánykészítő gépek
szecskavágók, répavágók,
daráló gépek,
takarmányfüllesztők,
trágyalé-szivattyúk,

gyártanak és szállítanak legújabb és bevált
szerkezet szerint

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA mezőgazdasági gépgyárak,
vasöntödéék és gőzhámorok
Bécs II., Taborstrasse 71.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve. Képviselők és viszonteladók kerestetnek.

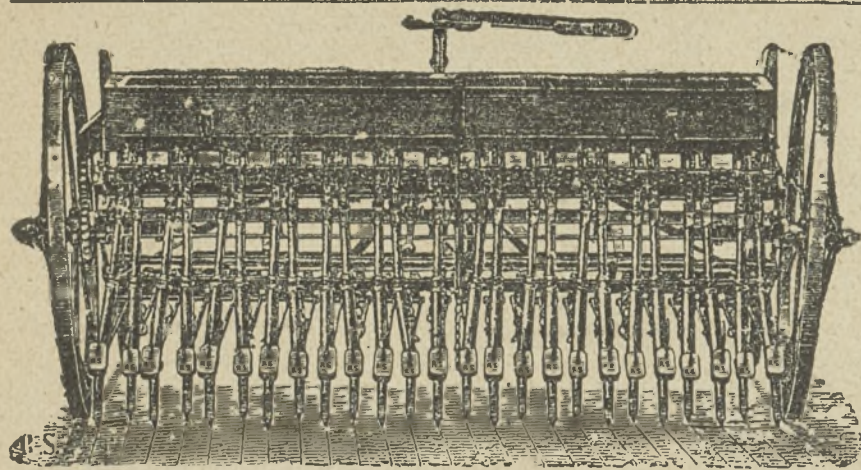
„GRANAT“ MÉRLEGGYÁR ZWARG ÉS RINGEISEN TESTVÉREK
BUDAPESTEN.

Ajánlják mérleggyártmányaikat és pedig: egyensúly-, tizedes-, százados-
előállat- és hidmérlegeiket a legmegbízhatóbb és legolcsóbb kivitelben. — Gyár:
III. ker., Szépvölgy- RINGEISEN TESTVÉREK V. ker., Hold-
utca 8. sz. Raktár. u'cza 21. sz.

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52.

Ajánlja mérsékelt
árakon a jelen
idényre SACK RUDOLF
elismert kitűző gyárt-
mányait. aczélekeit,
vasboronáit, könnyű és
szilárd sorvetőgépeit.

szecskavágó- és répavágó-gépeit kézi, járgány- és gőzhajtásra.

Elsőrendű biztonsági járgányait.

„WESTFALIA“ műtrágyaszóró-gépeit,
a jelenkor legjobb szerkezetű takarmány pároló-készülékeit

és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő árjegyzék és készleges felvilágosítások.

Eredeti

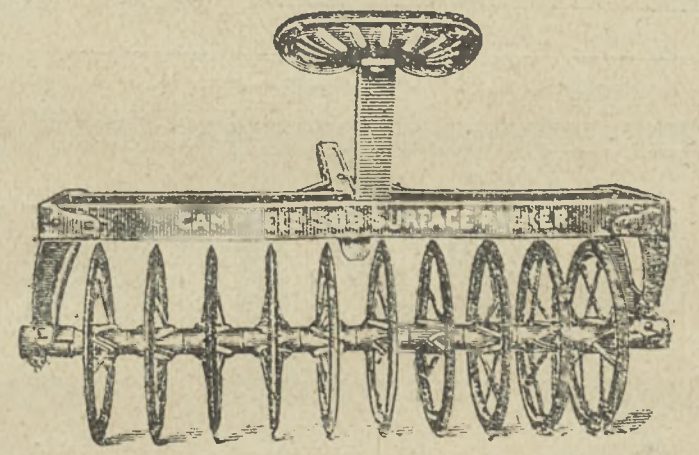
„CAMPBELL“ talajtömörítő
a szárazság leküzdője

Ismertetést készséggel küld
magyarországi vezérképviselő:

Kovács Soma és Társa

amerikai talajmivelő-gépek be-
hozatala

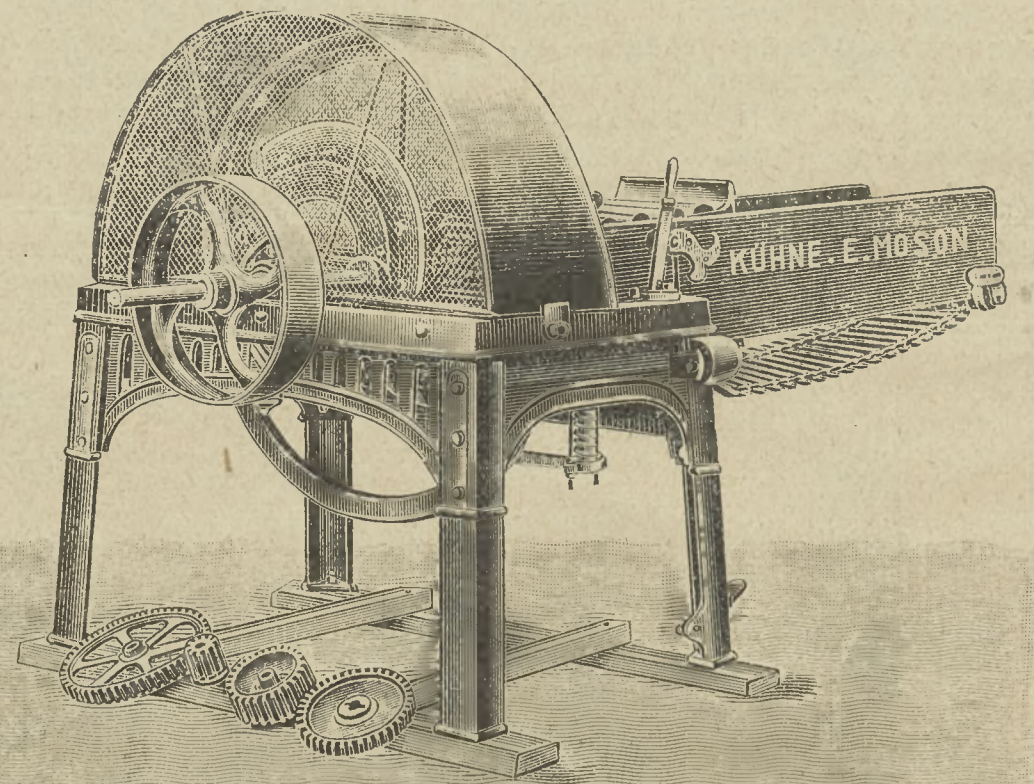
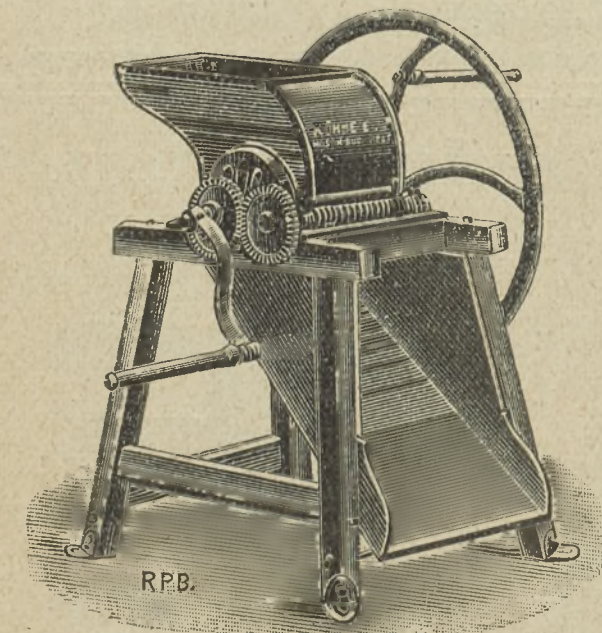
Arad.

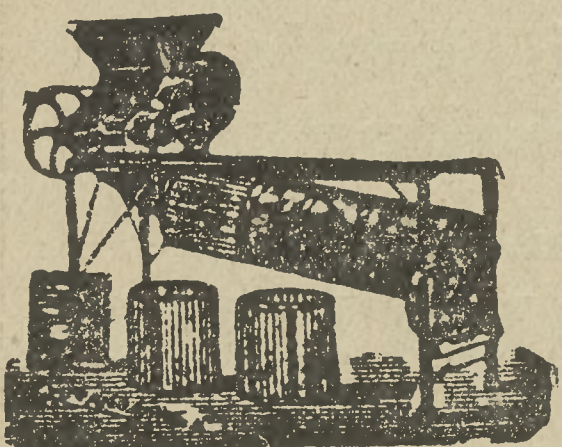
„KÜHNE“ mezőgazdasági GÉPGYÁR r.-t. MOSONBAN

ELISMERT GONDOS KIVITELBEN SZÁLLIT:

szecskavágó gépeket, répa-
vágókat, darálókat, takar-
mány-füllesztőket, „TOR-
NADO“ kukoriczászár-té-
pőket, morzsolókat, tejgaz-
dasági felszereléseket, tel-
jes takarmánykamra-be-
rendezéseket.

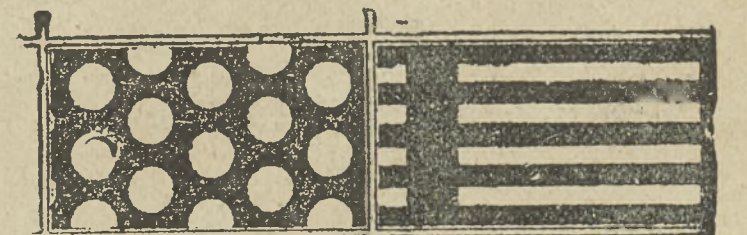

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57a. Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

Stahel és Lenner
Zrieur- és lemez-
lyukasztó-gyár
BUDAPEST.

Ajánljuk TRIEURJEINKET
és OSZTÁLYOZÓ GÉPEIN-
KET gabona és hüvelyesek
tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden
fajta LEMEZROSTA gőz-
cséplő gépek számára.

ÓSDI EMBEREK ELAVULT FELFOGÁSA,

hogy a tiz légkörnyomásu lokomobilok nem jók. Ezért állítja azt néhány külföldi gépgyáros. anélkül azonban, hogy állításait bizonyítani tudná.

Bebizonyítottuk, hogy a tiz légkörnyomásu lokomobilok minden eddigi szerkezetet felülmúlnak.

Bizonyítják a géptulajdonosok

is, akik az államgépgyár tiz légkörnyomásu lokomobiljaival dolgoznak.

Tudja azt mindenki, aki a műszaki tudomány haladását figyelemmel kíséri.

Ismételten a figyelmébe ajánljuk tehát a nagyérdemü gazdaközönségnek

a sok tüzelőanyagot megtakarító,

10 légkörnyomásu

LOKOMOBILJAINKAT

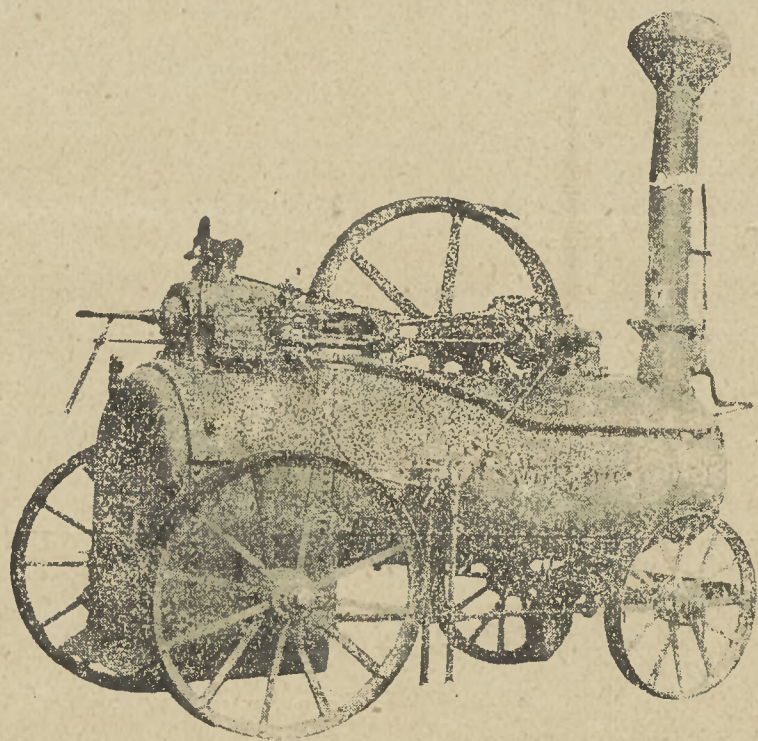
Uj szerkezetü benzinmotorok.

■ ■ ■

Gazdasági utimozdonyok.

■ ■ ■

Ipari célokat szolgáló compound gépek.

Legujabb szerkezetü gőzcséplőgépek.

■ ■ ■

Szalmakazalók.

■ ■ ■

„Millenium“ fűkaszáló, marokrakó és kévekötő aratógépek.

Felvilágosítással szivesen szolgál

**A Magyar Királyi Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége**

Budapest, V., Váci-körút 32. sz.

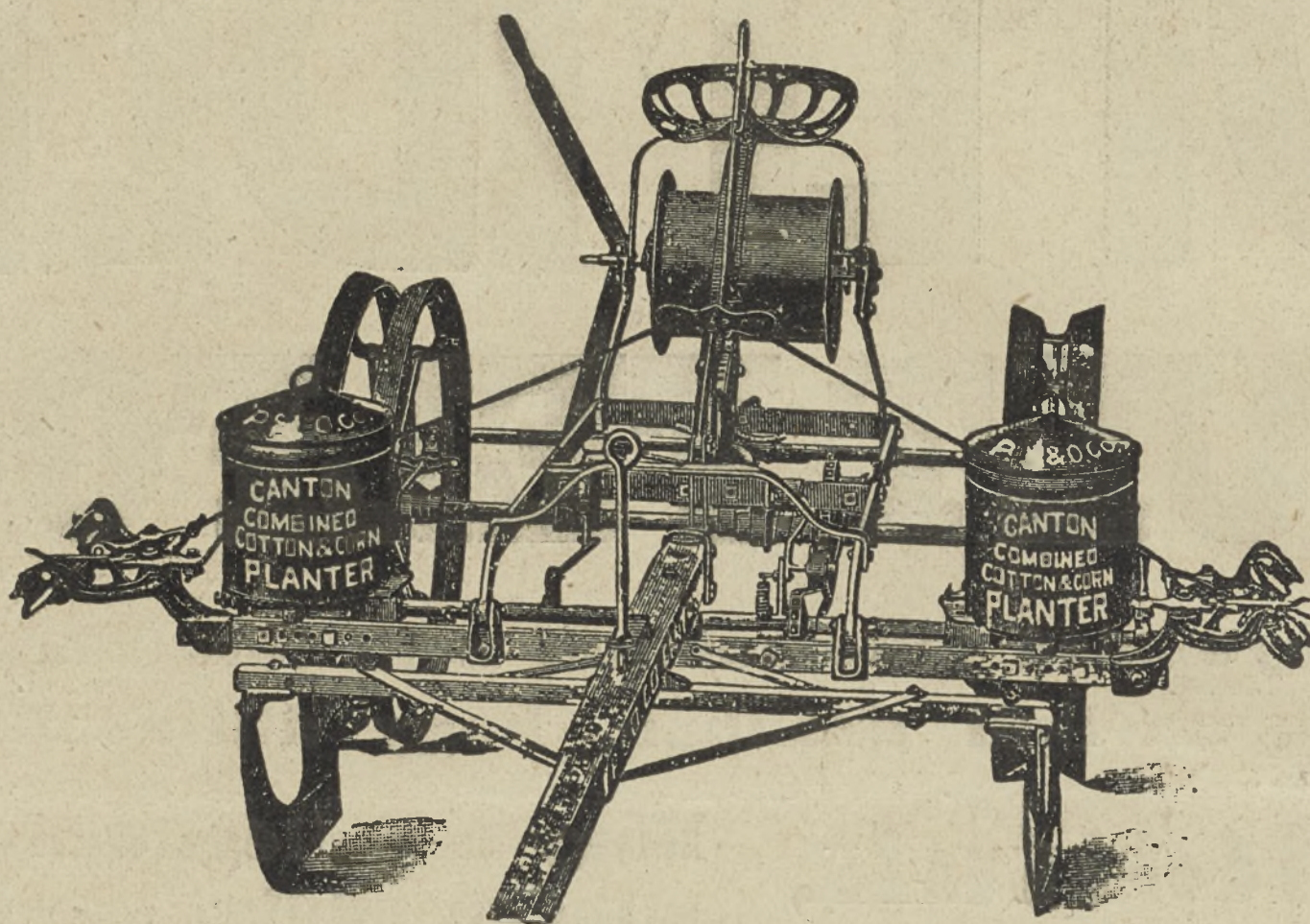
TENGERI ÜLTETÉSE NÉGYZETBEN.

„Senior“

■ automatikusan 25—28
■ —32 angol hüvelyk-
■ ben négyzetben ültet,
■ kivánság szerint 2—4
■ szemet fészkenként.

„Senior“

■ megkivánt mélységben
■ egyformán ültet, min-
■ den fészket betakar,
■ minden fészeksort két
■ oldalt meghengerel.

„SENIOR“ tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior“

■ munkaképessége sor-
■ köz és táblahossz sze-
■ rint, napi 7—10 magyar
■ hold egy pár könnyű
■ lóval és egy kocsissal.

„Senior“

■ magyar gazdaságokban
■ 1907—08. évben körül-
■ belül **400 példány-**
■ **ban** kitűnő eredmén-
■ nyel dolgozott.

Referenciák:

Ament Antal, Elek
Andrássy Sándor gr.,
Szigetvár
Andrássy Sándor gr.,
Tiszadob
Bethlen István gr., Sám-
sond
Bezeredy Pál, Hidja-Tolna
Csekonits Endre gr.,
Zombolya
Dréher A., Martonvásár
Dungyerszky Lázár,
Dunacséb
Eltz gróf urad., Vukovár
Frigyes Főhercegi urad.,
Főherceglak
Fürst és Weisz, Siklós
Gaál Rezső, Mozsor
Gergely Károly, Gyömrő
Hammerstein Richárd b.,
Pusztasári
Harkányi Frigyes báró,
Zsófiámajor
Hideghéty Imre, Vukovár
Huszár Károly, Lugos
Károlyi Imre gr., Mágocs
Kemény József b., Maros-
Németi
Kovácsy Miklós id., Tas-
nádszántó
Lederer Artur és Károly,
Csóka
Mahler Mihály, Pankota

Közlemények szaklapokból:

Ifj. Sporzon Pál akad. tanár „a SENIOR tengeri-ültetőgép“ című közle-
ményében, megjelent „Köztelek“ 1900. évi márcz. 21. és 28-án azt mondja:

„Amerikában már évek óta, Magyarországon még csak két éve kezdik
használni ezt a tényleg nálunk is kitűnően bevált tengeri-ültető-
gépet, melynek három szembeeszköz előnye van:

1. Vetőmagot takarít meg. Kisebb területeken ez talán nem mondható
előnynek, de annál inkább ott, hol száz holdakra megy a tengeritermesztés.
2. Munkát takarít meg a vetésnél, mert kezeléséhez csak egy ember
kell. Ez már érezhető előny a mai munkásviszonyok mellett.
3. Lehetővé teszi a tengeri kereszthe való művelését fogat-
tos erővel. Ez pedig a mai munkásviszonyok között jóformán fele természet-
tési költséget jelent.“

Gróf Teleki Arvéd:

„Legujabb hazai adatok a tengeri amerikai módon való művelésére“.

„Köztelek“ 1908. 18-ik évfolyam 22. sz.

Gróf Teleki Arvéd:

„Tengeritermelés felében vagy amerikai módon?“

„Erdélyi Gazda“ 1908. márcz. 22.

Gróf Teleki Arvéd:

„A tengeri termelése amerikai módon.“

„Gazdasági Lapok“ 1908. márcz. 29.

közleményében azt mondja:

„Megjegyzem, hogy a Hermann-féle rendszert igen előnyösen lehet ki-
bővíteni és olcsóbbá, eredményesebbé és munkáshiány esetén is kivi-
hetővé tenni azáltal, ha a „SENIOR“ fészkebeültető, a szárlevágó
és tengeri-törő, fosztó- és szártéppőgépeket használjuk és a tépett szárat
akkorra tesszük el verembe, mikor arra legnagyobb szükségünk lehet.“

Báró Kemény József:

„Az amerikai csalamádéről.“

„Gazdasági Lapok“ 1909. jan. 10.

című közleményében azt mondja:

„Előnyt adok azonban a „SENIOR“-ral való ültetésnek,
mivel így a kézi munka teljesen mellőzhető, mi nagy szó a
mai világban.“

Referenciák:

Mátéffy Pál dr., Szentés
Nádossy Elek, Medinci-
Senkovac
Pannonhalmi főapátság,
Tömördpta
Podmaniczky Endre br.,
Kelebia
Piukovits József, Nagy-
fénypusztá
Rakovszky Antal, Kacsócz
Scharff Jenő, Szilasipta
Schmidt Jakab, Maros-
bogát
Schwarz Zsigmond,
Marosillye
Strasser Izid., Máriamajor
Strasser Henrik, Innám
Stubenberg József gróf,
Székelyhid
Szászbereki urad. Szász-
berek
Szarvas Imre, Borisszállás
Szemző Gyula ifj., Sztapár
Szentegáti urad. Szentegát
Szalánczy Jenő, Ladamos
Szőreghi gazdas., Szőregh
Teleki Arvéd gr., Drassó
Tibold Sándor, Valkány
Tschida Artur, Paks
Ungar Lajos Kossuthfalva
Urbán Péter, Törökbecse
Wittmann János, Elek

Mc CORMICK Harvesting Machine Comp. Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatóság és főraktár:

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 12. szám.

Vétel és kölesön, új és egyszer használt kar / tellen kívüli

burgonya- ZSÁK kazal- PONYVA
 mag- repce-
 gabona- behordási
 faszén- rostaalj-
 gyapju- waggón-

NAGEL ADOLF

Budapest, Arany János-utca 10.

„HUNGARIA“ kettős kézi kéve-
 kötelek favéggel, aratógép zsin-
 gek, szőlőkötöző fonál, kötéláru,
 zsák-zsineg, lópokróc.

Zsák- és ponyvagyar. Kölcsonintézet. Vétel,
 eladás és cserélés.

Sürgőnyczim: Nagela Budapest. Vidéki telefon 35—92.

Pinzgau Törzstenyésztő Szövetkezet

Piesendorf-Kaprun (Salzburg).

Állandóan igen nagy készlete a bikáknak, tehéneknek és prima fiatal tenyészmarmhának. Tisztelettel kérjük a p. t. uradalmakat arra, hogy már most tudassák velünk a folyó évben beszerezni óhajtott állatok számát. Az előzetes bejelentés alapján a szükségletre nézve az egész éven át fog folyni a tájékozás az árviszonyokra nézve a szövetkezet előjárósága részéről. Az idén is ajánljuk kis próbatenyésztés beszerzését.

Szives tudakozódások Zentralstelle in Piesendorf, Pinzau címre intézendők.

LEGTERMÉKEYEK

és rendkívüli jó tulajdonai következtében Európa minden országában terjedő, magyar származású, gazdasági intézetek és kísérletezési állomások által próbált és legjobb fajú burgonyáknak elismert nemes burgonyafajok: 1. Agnelli-féle Magyar Kincs-burgonya, termése csodálatig nagy. Legnagyobb futóhomokban is jól sikerül. Legnagyobb szárazságban és forróságban is jól sikerül, amidőn másfajú burgonya belevész. De igen kötött, hideg és nedves földben nagy termést ad, ahol másfajú burgonya eltörpül. Igen finom ízű és konyhai célokra legkitűnőbb burgonya. A szesz és keményítő gyártására és gazdasági célokra legelsőrangú burgonya és e tekintetben minden másfajú burgonyát fölülmul. Ára: 100 kg. 14 K, 50 kg. 8 K, 2. Agnelli-féle Pannónia-burgonya, sárga húsú, igen finom ízzel. Főltötte nagy termékenysége vetekedik a Magyar Kincs-burgonyával. Koraisága dacára, csodálatig nagy termést ad és ugy e két rendkívüli tulajdonsága, a korai érése és csodálatig nagy termése legelsőrangú burgonyává teszi. Érik június végével, július elejével. Ára: 100 kg. 16 K, 50 kg. 9 K. 3. Agnelli-féle Hungária-burgonya, rendkívül nagy termést ad. Jól sikerül minden talajban. Hungária-burgonyának vizes és mocsáros területekre való ültetésére és termesztésére, használhatósága egyedül áll a burgonyafajok között, ahol igen jól sikerül és a mocsaras terület dacára, a betegségnek egészen ellenáll. Eltartóságában nevezetesség. Ára: 100 kg. 20 K, 50 kg. 11 K. Mind az itt vasuti állomás. Nagyobb mennyiség vevésénél az ára megegyezés szerint. Kapható, létesítőjénél: Agnelli József, plébános, Csári, Nyitra megye.

Növénytenyésztési szövetkezet Josef Noic & A. von Dreger.

Zentralstelle: Chlumetz a/C.

A legkiválóbb növénytenyésztők csatlakozásával

F. von Lochow, Petkus (Mark). Fr. Strube (Schlanstedt).

Az 1909. tavaszi vetésre ajánlja

a következő hozam- és minőségre legjobban bevált Pedigree magastenyésztésű eredeti vetőmagot:

Nolc-Dreger Original árpa	„Bohemia“	Strube Original	„Schlanstedti zab“
„ „ „ „	„Allefrüheste“	„ „ „	„Vörös schlanstedti tavaszbuza“
„ „ „ „	„Früheste“	„ „ „	„Korai Viktoria borsó“
„ „ „ „	„Moravia“	„ „ „	„Zöld Viktoria borsó“
„ „ „ „	„Imperial A“	Nolc-Dreger Original	legbővebben termő burgonya-fajtája
F. von Lochow Original	„Petkusi tavaszi rozs“	„Prof. Dr. Hjalmar-Nilson“	
Nolc-Dreger Original	„St. Wenzel burgonyája“		

Mindegyike ezen specialtenyésztőknek a maga fajtájáért maga felelős.

Árjegyzék és magminták kívánatra ingyen és bérmentve. — ÁRJEGYZÉKEK: magyar, német és cseh nyelven. — LEVELEZÉSEK: magyar, német, cseh, francia és angol nyelven.

Vasut-, posta- és távirat-czim: Zucht-Vereinigung Chlumetz a/C. Csehország.

Növénytenyésztési munkatárs: Dr. Fruhwirth Károly ny. r. tanár a wieni műegyetemen.

Takarmányrépamag.

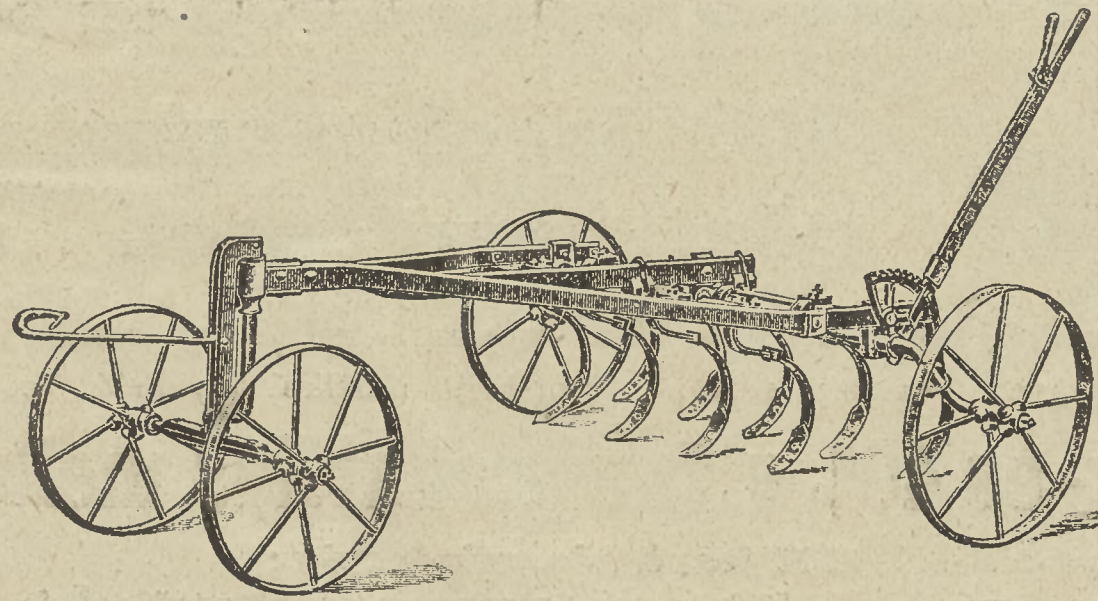
Sárga olajbogyó alakú, a földből kinövő, ásó nélkül kiszedhető, kapható 100 kilónként zsákostól 65 koronáért Diószeg vagy Cziffer állomásra, míg a készlet tart:

Gróf Zichy József uradalmában Vedrődön, Pozsonymegye.

50 kilón alul nem szállítunk.

**A jó talajelőkészítés leg-
 czélszerűbb eszköze a :
 rugós fogu cultivator,**

mely a hó által megnyomott őszi szántás fellazítására, továbbá porhanyításra, gyomirtásra kiválóan alkalmas. — Vonószerkezete csekély, munkájuk igen szapora.

Leirással és árajánlattal készséggel szolgál:

Bächer Rudolf

eke és talajmivelő eszközök gyáranak magyarországi főraktára:

Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

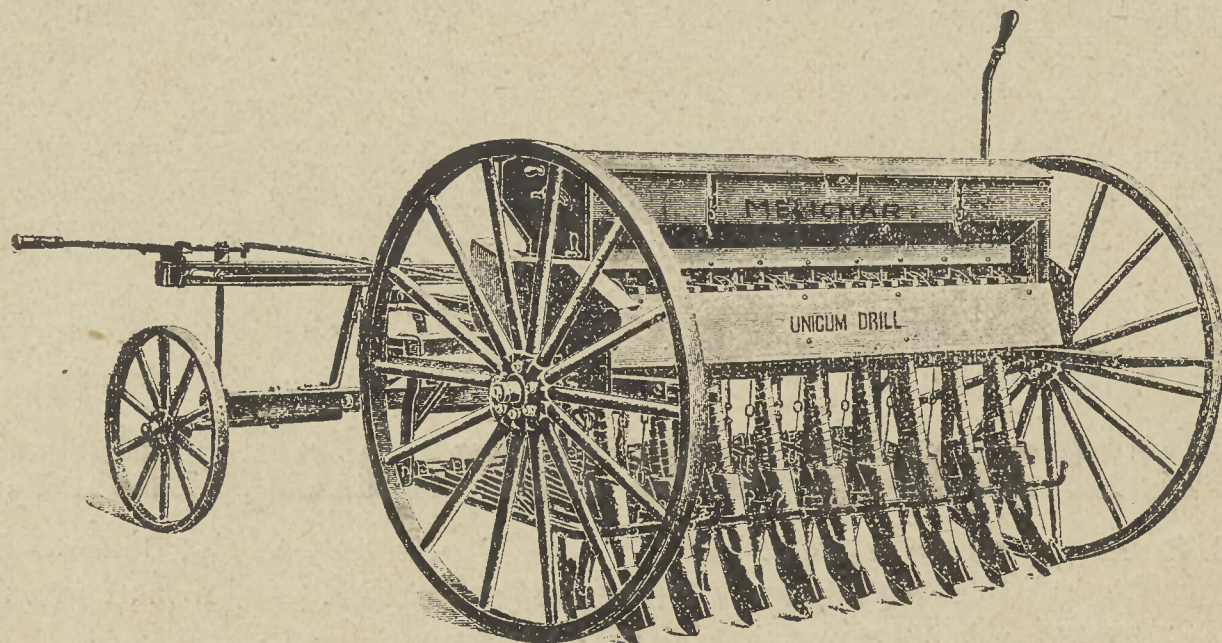
Az eredeti Melichár-féle

„UNICUM DRILL“

a gazdák legkedveltebb vetőgépe.

Egyenletes magelosztás,
 egyszerű kezelés,
 kevés vonóerőszükséglet és tartósság, jellemző tulajdonságai.

Övökodjunk utánzatoktól!

Ábrás leirást és ajánlatot díjmentesen küld:

Melichár Ferencz

vetőgépgyáranak magyarországi főraktára:

Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Gőzekéket
gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat
legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.
BUDAPEST—KELENFÖLD, vasut-állomás-szal szemben.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

TELEFON: 42—50.

1900. évi párisi világkiállításon „GRAND PRIX“.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor
Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére,
50 év óta a legtöbb istállóban használatban
étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér.

Kwizda-féle
korneuburgi marhatáppor
csakis ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám.
VI., Andrásy-ut 26. szám.

Schwizi tenyészbikák eladók.

A bikák tiszta schwizi (legnagyobb testű borzderes) fajta állatok, kitűnő tejelő anyákból származnak, amelyek Svájcban, Rigi vidékéről lettek importálva, még Svájcban fogamzóttak, tehát **eredeti állatok.**

Gazdasági Intézőség, Malaczka (Pozsony megye).

Manilla kévekötőfonal aratógépekhez
legelőnyösebben szerezhető be a

Szegedi kenderfonógyár részv.-társ.-nál Szegeden,
mely legújabb angol-amerikai gépein tisztán csak I-a manilla kenderből évente 2500 métermázsa ilyen fonalat készít. Teljes egyenletességért kg-ként, kbelül 350 méter hosszúság mellett, legnagyobb, kbelül 50 kg. hordképességért, megfelelő gombolyításért **teljes felelősséget** vállal. Ezen a külföldinél jobb fonalat mindazonáltal **bármely külföldi ajánlatnál**

100 kg.-ként 10 koronával olcsóbban
szállítjuk a gazdaközönségnek és kérjük, hogy ezen teljes felelősség mellett kbelül 10%-kal olcsóbban ajánlott **hazai** fonálnak a külföldivel szemben előnyt adjon.

Gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárak, kenderzsákok stb. legjobb beszerzési forrása.

Sertés-eladások és vételek
legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSŐ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári serfözde bérpalota). — Telefon: 97—05 Interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

Finom
Hanna vetőárpa
beszerezhető
Bükkmogyorósi gazdaságban
vasutállomás: Szilvásvár (Eger-putnoki vasut mentén).
Érdeklődők forduljanak a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalához 1178. szám alatt.

VILÁGREKORD! **VILÁGREKORD!**

A világon a legelső szabadalm. Kétgéprendszerű forrógőzeke **300 fokot meghaladó gőztulhevítéssel. ::::**

Schmidt Vilmos mérnök doktor szabad. füsteső-tulhevítője. — **Gőzekékre egyedül jogosított gyártója Kemna J. gőzekegyára.**
Egyetlen gőztulhevítő, melyről a gőzkegyártásban egyszerűségénél és szoliditásánál fogva — a gép súlyának emelkedése nélkül egyáltalán szó lehet.

50%-kal nagyobb munkateljesítés, 30% szén- és 40% vizmegtakarítás mellett.

E G jegyű gép, mindegyik: 3400-nál több dr. Schmidt-féle szabadalmozott gőztulhevítő van üzemben vasuti mozdonyokon.
200 lóerő folytonos munkateljesítéssel,
300 lóerő legnagyobb munkateljesítéssel.

E K jegyű gép, mindegyik:
170 lóerő folytonos munkateljesítéssel,
250 lóerő legnagyobb munkateljesítéssel.

Kétgéprendszer, sodronykötéltávitel. — Ugy nedves, mint egészen száraz esztendőknél egyedül biztos munkateljesítés.
Szakprofesszorok által szántóföldeken végzett kísérletek eredményéről értesítéssel, kimerítő felvilágosítással, prospektussal és költségvetéssel érdeklődőknek díjmentesen, készséggel szolgál:

KEMNA J. gőzekegyára magyarországi igazgatósága
Interurban telefon 91—21. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. Sürgőnyezim: Kemna Budapest.